II. Syriaca versio, vel Syrus textus Bibliorum.—Syriaca versio Veteris Testamenti et Novi a quibus facta sit, IX, 22, 2. Hæc magno in honore apud Orientales habetur, *ibid.* Sed videtur ea recentior, *ibid.* et 2. Syria versio Bibliorum quæ modo extat ex Græco Septuaginta non ex Hebræo translata videtur, III, 108, 2; V, 7, 2.

Syrus interpres *Ecclesiasticum* ex hebræo transtulisse videtur, X, 527, 2. Syriacus textus *Ecclesiastici* an sit autographus, 21, 2 et seq. (*Vide* Ecclesiasticus).

Syriaca versione totius Novi Testamenti utuntur christiani Thomæi, Babylonii, Abyssini, XVIII, 20. Quis ejus auctor, qua ætate formata, cujus auctoritatis sit, XVIII, 20; 349, 1.

Syrus textus Matthæi ut et totius reliqui Testamenti, ex Græco est traductus, XV, 13, 2; 49, 2, Ejus interpres non est S. Marcus: favet catholicis contra hæreticos, 50, 1. Hic sæpe græcizat, 327, 1. Versio S. Matthæi est autographa, 50, 1.

Syriaca S. Marci versio non est authentica, XV, 667, 1.

Syriacus textus *Epistolæ ad Hebræos* non est autographum Pauli.

Syriace etiam existat *Epistola secunda S. Petri.*

Syriaca versio in *Apocalypsi* desideratur, ea exstat tamen in bibliotheca Vaticana, XXI, 13, 2.

SYROPHÆNISSA. Syrophænissa mulier unde dicta sit, XV, 355, 1.

SYRTES. Syrtes et syrtis quid sint, in mari, XVII, 429, 1.

T

TAAM. *Taam* idem est quod *sapor gustus*, IV, 214, 2.

TABEEL. Tabeel fuit de stirpe regum, XI, 188, 1.

TABELLA. Tabella pacis osculo in Ecclesia successit, XVIII, 512, 2. Tabellæ olim communicaturis apponebantur, 370, 1.

TABELLARII. Tabellarii vicem præbent columbæ: quod exemplis probatur, XIII, 439, 1, 2.

TABENNESIOTÆ. Tabennesiotæ virgines crinem tondebant, XVIII, 353, 2 et seq.

TABERNA. Taberna meritoria Romæ quis locus sit, X, 16, 1.

TABERNARII. Tabernarii non sunt immunes a peccatis labiorum, X, 17, 1.

TABERNACULUM. I. Tabernaculum pro tentorio vel domo: 1° Tabernaculi a domo differentia, *Job.* 597, 1. Tabernacula sunt domus mobiles, eæque proprie justorum, V, 416, 2. Tabernaculum in Scriptura capitur pro quavis domo, XIV, 506, 1. Tabernacula tria in monte Tabor cur S. Petrus fieri peteret, XV, 387, 1, 2.

2° Tabernaculum in urbe aliqua ponere est eam bello capere, XIII, 162, 1. Tabernaculo comparatur ætas et vita hominum, XI, 188, 1. Tabernaculum est symbolum corporis, XX, 425, 2 et seq. Tabernaculum impiorum perit, *Job.* 217, 2.

1° Tabernaculorum festum (*Vide* Festa Judaica).

II. Tabernaculum Mosaicum. 1° Tabernaculi nomina quæ sint hebraice, et eorum ratio, I, 706, 2. Tabernaculum Mosaicum in Scripturis tripliciter, alias quadrupliciter accipitur, I, 672, 2; II, 7, 1; 107, 1. Ejus introitus describitur, I, 672, 1. Eo perfecto, quæ et quam ingentia dona oblata a principibus populi, et per Moysen immolata, II, 225, 1. Partium ejus longitudo, latitudo, et altitudo, I, 655, 1. Ejus divisio, *ibid.* Factum erat utrumque ex viginti tabulis setim inauratis, *ibid.* Quid hoc allegorice significet, 635, 2. Quatuor velis undique tegebatur, et erat obscurum, 655, 1. Ante se atrium habebat, *ibid.*, 2. Erat atrium hoc duplex, primum laicorum, alterum sacerdotum, I, 655, 2; 668, 2; II, 7, 1. Tabernaculi primi descriptio, XIX, 431, 2; 433, 2. Ejus materia, ornatus, eorumque significatio, 431, 2 et seqq. Tabernaculi partes et vasa, VIII, 490, 1. Quænam in priori parte tabernaculi fuerint, I, 655, 2; 668, 2. Quænam fuerit potissima et sanctissima pars tabernaculi, 655, 2. In priorem ejus partem intrabant quotidie sacerdotes, in interiorem solus pontifex semel in anno, *ibid.* De sagis cilicinis, et quatuor operimentis tabernaculi, 659, 1, 2. Hæc operimenta quomodo tabernaculum operuerint, *ibid.* Quid hæc mystice significent, *ibid.* Tabernaculum tectum erat pellibus ianthinis, eratque quadrangulum, XII, 608, 2. Tabernaculum erat templum mobile, I, 657, 2. Erat Dei templum mobile, et domus Dei habitantis cum Hebræis per desertum, XI, 641, 1; XVIII, 461, 2; XIX, 431, 2. Tabernaculum arca cur domus Dei, et locus habitationis gloriæ ejus *Psalm.* I, 147, 2.

Velis suis Deum esse Hebræorum umbraculum denotabat, XIX, 431, 2. Cortinis tabernaculi Cherubim erant intexti, I, 657, 2. De veli quod erat in tabernaculo conditione, latitudine, expansione, etc., 658, 1 et seq. De dispositione sagorum ciliciorum in eo, 658, 2. Quid tropologice cortinæ et velum significent, 659, 1. Tabulæ ejus quales et quantæ fuerint, 660, 1. Quid allegorice significent, *ibid.* Quot fuerint numero, 661, 1. Quid anagogice significent, *ibid.*, 2. Tabernaculi vectes, 661, 1.

Quid hæ mystice significent, *ibid.* De velo dividente Sanctum a Sancto sanctorum, *ibid.*, 2. Mystice fidem significabat, *ibid.* Et Christi humanitatem, *ibid.* Secundi veli sancti oppansi descriptio, 663, 2. Ad tabernacula constructionem quam ingens summa fuerit expensa, 758, 1, Quanto tempore in ejus constructione laboratum, 761, 1. De ejus architectis, 719, 1 et seq. Quid significent, *ibid.*, 1. Quomodo id Deus fieri sibi per Moysen jusserit. 760, 1, 2. Quatuor ejus colores et materiæ quid symbolice significarent, 634, 1. 2. Atrii tabernaculi descriptio, 668, 1, 2. Ambiebat tabernaculum, *ibid.* Erat sub dio, *ibid.* et 2. Atrium unde dicatur, *ibid.*, 2. Sua etiam vela habebat, *ibid.* Atrii longitudo, latitudo et altitudo, *ibid.* Erat quasi templum populi, *ibid.* Immundi illud ingredi non poterant, *ibid.* Ejus columnæ erant sexaginta, 670, 1. Quid hæ columnæ tropologice significent, *ibid.*, 2. Tabernaculum sanguinis aspersione sacratum est, XIX, 446, 2.

2° Tabernaculi Moysis symbolica adaptatio, XIV, 399, 1. Tabernaculum Mosis in deserto erat typus Ecclesiæ militantis et fidelium Christi, I, 656, 1; XIII, 643, 1; XVIII, 461, 1; XIX, 425, 2; 432, 1; 440, 1; *Psalm.* I, 162, in *titul.* Allegorice corpus Christi significat, XIX, 432, 1. Item mundum, 431, 1. Item animam sanctam, XVIII, 461, 2. Sæculi præsentis figura erat, XX, 434, 2. Tabernaculi atrium incipientes significat, I, 655, 2; 669, 1. Sanctum perfectiores designat, 656, 1. Alii per hoc statum Religionis intelligunt, *ibid.* Sanctum sanctorum cœlum significat, *ibid.* et seq. Quæ de tabernaculo dicuntur, proportionaliter animæ sanctæ accommodantur, 656, 2.

3° Tabernaculi depositio in monte Nebo per Jeremiam facta, IV, 504, 1, 2. An sub Nehemia cum igne sacro fuerit repertum, 504, 2; 505, 1, 2.

III. Tabernaculum Davidis allegorice sumptum. — Tabernaculum Davidis quod suscitandum promittit Amos, proprie non significat Ecclesiam, sed regnum Davidis, id est, domum ejus regiam et thronum regium, XIII, 642, 2. Cur vocetur tabernaculum, 643, 1. Tabernaculum Davidis quando reædificatum sit, XVII, 301, 2.

TABES. 1° Tabes corporis deficiente medulla ossium oritur, X, 10, 2.

2° Tabes tyrannorum et hæresiarcharum, XIV, 538, 2.

TABITHA. *Tabitha* vox quid sonet, et unde derivetur, XVII, 225, 1. Tabitha mulier est a S. Petro ad vitam revocata, dein de sua salute certa fuit, 226, 2. In statu gratiæ decesserat, *ibid.*

TABOR. Tabor mons quis sit, est mons in medio Galilææ campo omni ex parte mira æqualitate rotundus; ejus descriptio, XIII, 352, 1; XX, 431, 2 et seqq. In monte Tabor transfiguratus est Dominus, XV, 381, 1. Fuit peregrinatione fidelium celebris, *ibid.*, 2. Cur hunc montem potissimum Christus elegerit, *ibid.* Ejus altitudo, amœnitas, etymon, *ibid*, et seqq. Mons Tabor cur dicatur sanctus, XX, 431, 2 et seqq.

TABULA. 1° In tabulis ligneis, maxime buxeis, ante usum chartæ olim scribebatur, V, 75, 1; XIV, 224, 1. Iisque vel nudis vel ceræ obductis, *ibid.*

2° Tabulæ legis Mosaicæ erant scriptæ ex utraque parte, I, 726, 1. Duæ tabulæ legis duo præcepta charitatis, prima Dei, secunda proximi continebat, I, 720, 2. Tabulæ legis quas Moses a Deo acceperat, lucis radios longe ejaculabantur, XIV, 250, 2. Ob tabulas legis fractas jejunium indictum fuit, I, 726, 1. Tabulæ legis an solæ in arca essent, XIX, 434, 1, 2 (*Vide* Lex).

3° Tabula genealogiæ Christi e Matthæo et Luca, XVI, 96, 1, 2 (*Vide* Genealogia, Jesus Christus)

TABULATA. Tabulatis templi mystice significantur tres vivendi distinctiones, conjugatorum, prælatorum, contemplantium, eæque singulæ adaptantur, XII, 808, 2 et seq.

TACERE. Tacere sapienter et opportune quid sit, IX, 547, 2: *Est tacens qui invenitur sapiens: et est odibilis, qui procax est ad loquendum. Est tacens non habens sensum loquelæ: et est tacens, sciens tempus aptum;* 548, 1: *Homo sapiens tacebit usque ad tempus: lascivus autem et imprudens non servabunt tempus.* Tacendum non est, cum loqui satius est, 164, 2: *Ne retineas verbum in tempore salutis. Non abscondas sapientiam tuam in decore suo.* Tacet imprudenter qui loqui aliis debet, XX, 140, 2 et seq. Alioqui tacere satius quam loqui citra fructum, IX, 544, 1: *Est correptio mendax in ira contumeliosi: et est judicium, quod non probatur esse bonum: et est tacens, et ipse est prudens.* Tacens est prudens, 547, 1. Tacere et audire docet sapientiam, XX, 73, 1 et seqq.; 74, 1: *Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum.* Tacendo audienda musica et sermones eruditi, X, 152, 1: *Sicut in fabricatione auri signum est smaragdi, sic numerus musicorum in jucundo et moderato* (*Vide* Lingua, Silentium).

Tacere capitur interdum pro quiescere, XI, 726, 2. Item pro *pavere*, 176, 1.

TACITURNITAS, TACITURNUS. 1° *Taciturnitas bona et laudabilis.* Taciturni doctrina rara est, V, 554, 1: *Qui moderatur sermones suos, doctus et prudens est; et pretiosi spiritus vir eruditus.* Cur ejus spiritus dicatur pretiosus, 554, 2. Ipse videtur mutus, VI, 487, 1: *Aperi os tuum muto, et causis omnium filiorum qui pertranseunt.* Taciturnitas est homini stulto pro sapientia, V, 556, 2: *Stultus quoque, si tacuerit, sapiens reputabitur et si compresserit labia sua, intelligens.* Taciturnitas pudoris est comes, X, 13, 1. Taciturnitas est patientiæ sepulcrum, XII, 395, 2: *Sedebit solitarius, et tacebit, quia levavit super se, Ponet in pulvere os suum, si forte sit spes.* Taciturnitas consiliarios decet, XXI, 101, 1.

2° Taciturnitas vitiosa quæ sit, IX, 407, 1, 2 : *Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo, et non est stimulatus in tristitia delicti.* Taciturnitas Isaiæ in increpando Ozia rege, XI, 176, 2 : *Et dixi: Væ mihi, quia tacui, quia vir pollutus labiis ego sum, et in medio populi polluta labia habentis ego habito* (*Vide* LINGUA, TACERE, SILENTIUM).

TACITUS. Taciti historici mendacium de Judæorum nomine, et abstinentia a suilla, I, 537, 2.

TACTUS. 1° Tactus est visu solidior, XVI, 280, 2 ; 281, 2 : *Videte manus meas et pedes, quia ego ipse sum; Palpate et videte quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere.* Tactus in capite maxime viget, XV, 610, 1, 2.

2° Tactus Christi quam salutifer et efficax, XV, 220, 1 : *Et extendens Jesus manum, tetigit eum* (Jesum), *dicens : Volo, mundare*; XVI, 189, 1, 2 : *Quam* (mulierem) *cum videret Jesus, vocavit eam ad se, et ait illi : Mulier, dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manus, et confestim erecta est, et glorificabat Deum.* Omnes morbidos sanabat, XV, 348, 1, 2 : *Cum cognovissent eum viri loci illius, miserunt in universam regionem illam, et obtulerunt ei omnes male habentes, et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent. Et quicumque tetigerunt, salvi facti sunt* (*Vide* JESUS CHRISTUS).

3° Tactus multarum rerum Judæis olim prohibitus erat, XV, 349, 2. Tactus mulieris quam sit noxius, V, 177, 1; 193, 1. Est illecebrosus et venenatus, IX, 285, 1 : *Cum aliena muliere non sedeas omnino, nec accumbas cum ea super cubitum;* XVIII, 299, 2 : *De quibus autem scripsistis mihi : Bonum est homini mulierem non tangere.* Tactus mulieris maxime periculosus, *Job*, 615, 2 : *Ignis est enim usque ad perditionem devorans, et omnia eradicans genimina.* Est lepræ similis, 616, 1. Tactus inhonestos philosophi veteres permisere, XVIII, 550, 2 et seq.

TÆDA. Tædæ accensæ sponsis præferebantur, VI, 82, 1. 2; X, 14, 1 ; XXI, 335, 2. Hinc tæda capitur interdum pro nuptiis, *ibid.* Tædas accensas tradebant cursores in stadio proxime sequentibus, VI, 70, 1.

TÆDIUM. Tædium quo afficiuntur sapientes, VII, 118, 1, 2 *Idcirco tæduit me vitæ meæ, videntem mala universa esse sub sole, et cuncta vanitatem et afflictionem spiritus.* Tædium vitæ fuit in aliquibus sanctis, XVIII, 422, 1 : *Non enim volumus ignorare vos, fratres, de tribulatione nostra, quæ facta est in Asia, quoniam supra modum gravati sumus supra virtutem, ita ut tæderet nos etiam vivere.* Tædium in rebus spiritualibus quo pacto curandum, VI, 336, 1 : *Anima saturata calcabit favum, et anima esuriens etiam amarum pro dulci sumet.*

TAICOSAMA. Taicosama, Japoniæ regulus, multos martyres in crucem egit, XVIII, 535 1.

TALENTUM. 1° *Talentum pro valore nummaria.* Talenti hebræi valor, I 756, 2; III, 637, 2. Talentum atticum et hebræum quanti sint pretii, IX, 46, 1 ; XV, 413, 2; 529, 1, 2 ; XVI, 251, 2; XXI, 303, 2. Talenti attici et hebræi differentia, XXI, 303, 2. Talenta centum auri, si attica, faciunt sexcenta millia aureorum; si hebræa, duplo amplius, IV, 480, 1. Talentum hebræum tria millia siclorum continebat, I, 756, 2. Talentum duplex an habuerint Hebræi. *ibid.* Talentum auri et argenti quot aureos contineat, XIV, 342, 2 et seq. Talentum auri valebat duodecim millibus coronatorum Francicorum, I, 757, 1. Talentum argenti tribus millibus florenorum, *ibid.* Talentum auri quot libros auri continebat, *ibid.* Talentorum decem millium valor, IV, 374, 1.

Talentis duobus emit Giezi agros et vineas, I, 757, 1.

2° *Talentum symbolice sumptum.* Talentum plumbi apud Zachariam amphoram occludens symbolice gravitatem culpæ et pœnæ notat, XIV, 415, 2. Item gravem rigidamque Dei sententiam, quæ Judæis pœnam culpæ adæquatam commensurabat, item diuturnitatem supplicii et exilii, et exsecrationis Judæorum, *ibid.* Quid tropologice et anagogice significet, 421, 1.

3° *Talentum pro donis a Deo acceptis.* Talentis a Deo acceptis quisque uti debet, IX, 559, 2 : *Sapientia absconsa, et thesaurus invisus : quæ utilitas in utrisque?* In aliorum usum depromenda sunt, X, 100, 1 : *Bona abscondita in ore clauso, quasi appositiones epularum circumpositæ sepulcro.*

TALIO. Talionis lex quæ sit, VI, 30, 1. Talionis lex est justa, I, 613, 1 ; XV, 171, 1. Est æquissima, et quidem in omni jure, XII, 557, 1 2; 83, 1 ; 194, 2. Ea gaudent homines, VI, 236, 1, 2. Ei Christus opponit iujuriæ tolerantiam, XV, 171, 2.

Talionis pœnæ exempla, III, 114, 2 ; 115, 1. Talionis pœna punitus Jason Oniæ frater, IV, 516, 1. Et Menelaus pseudopontifex, 556, 2. Item Tryphon rex Syriæ, 491, 1.

TALMUD, TALMUDICI. Talmud post tempora Christi conscriptum fuit, VI, 244, 2. Talmud Judæorum videtur cento fabularum, XIV, 309, 2. Talmudicorum fabulæ de piscibus, mare et femina, et bove mactandis in adventu Messiæ, IV, 262, 2.

TALPA. 1° Talpæ an oculis suis videant, XX, 419, 1. Acute audiunt, *ibid.* Eorum sub terra vita, XX, 419, 2.

2° Talpæ dicuntur idola et homines terreni, XI, 130, 1.

TALPIIJOTH. *Talpiijoth quid,* VII, 48, 1.

TAMBERLANES seu TAMERLANES. Tamerlanes fuit Dei flagellum, IV, 421, 2. Damasci tres turres e mortuorum craniis construxit, XII, 12, 2. Tamberlanes tricolor tentorium habebat, cur, XXI, 141, 1; 172, 2. Tamberlanes Bajazetem, Turcarum imperaratorem, quam viliter habuerit, eo pro scabello

utebatur, dum equum conscenderet, XII. 360, 1 ; XIII, 420, 1; XV, 486, 1; XVII, 101, 2. Cur Bajazetum ferreæ caveæ incluserit, III, 119, 2.

TAMEN. *Tamen* pro *imo* interdum sumit Apostolus, XVIII, 27, 1.

TAMMUS. Tammus Hebræis erat quartus mensis, respondens partim junio, partim julio nostro, XIV, 446, 1.

TAMMUZ cur dicatur Adonis, 561, 2. Tammuz, id est Adonis, idolum Alexandriæ erat, XIV, 191, 1.

TANAQUIL. Tanaquil regina eadem cum Caia Cæcilia, VI, 495, 2.

TANGERE. Cur se tangi a Magdalene Dominus non permiserit, XVI, 628, 1 et seqq. (*Vide* MARIA MAGDALENA).

TANIS. Tanis Ægypti urbs, et unde dicta, II, 259, 1; XII, 721, 2. Erat metropolis Ægypti et regia Pharaonis, ubi Moses cum eo disceptavit, XI, 317, 2; 318, 1; 412, 2. A Tani dicti sunt gigantes Titanes, XII, 721, 2.

TANNIN. *Tannin* quid significet, *Job*, 190, 2.

TANNIUM. *Tannium* dracones vel inania et terrifica monstra significat, IV, 354, 2.

TANQUAM. *Tanquam* in Scriptura sæpe veritatem rei significat, non similitudinem, XVII, 82, 1.

TANTALUS. Tantalus dictus quasi ταλάντατον, XX, 196, 2 et seq. Tantalus apud inferos medios inter aquas sitiens symbolum est avarorum, IX, 350, 1. Imago est divitis avari, X, 101, 2. Tantali fons apud Judas quis esset, V, 251, 1, 2.

TAPES. Tapetum usus quis esset apud veteres, XII, 700. 1. Tapetes varias continent figuras, V, 191, 1. Tapetes Belgici commendantur, 608, 2.

TAPHNIS. Taphnis erat metropolis Ægypti, et regia Pharaonis, XII, 281, 1.

TAPROBANICA. Taprobanica herba qualis, *Job*, 86, 1.

TARACA. Taraca, Æthiopiæ rex, misit Judæis suppetias, XI, 310, 1 ; 311, 2.

TARANTULA. Tarantulæ morsus sola musica curabilis, III, 269, 1. Tarantularum venenum saltando, sudandoque excutitur, XXI, 129, 2.

TARDILOQUENTIA. Tardiloquentia commendatur, IX, 170, 1 (*Vide* LINGUA, SILENTIUM, TACERE).

TARDITAS, TARDUS. Tardus quis dicatur, IX, 577, 1. Tarditas tarditate punitur, VIII, 109, 2 : *Manus meæ stillaverunt myrrham, et digiti mei myrrha probatissima. Pessulum ostii mei aperui dilecto meo, at ille declinaverat, atque transierat.* Tarde respondentis Christo pœna, VIII, 100, 2.

Tarditatem supplicii Deus gravitate compensat, XVIII, 57, 2.

Tarditas loquendi (*Vide* SILENTIUM, TACERE).

TARGUM. Targum in Prophetas auctor fuit Rabbi Jonatham, at Targum *Pentateuchi* auctor fertur Rabbi Aquila, cæterorum Rabbi Joseph cæcus, XIII, 222, 2.

TARQUINIUS PRISCUS. Tarquinio Prisco, quinto Romanorum regi regnum portendit aquila, XII, 624, 2. Ejus in ædificando insania, 172, 2.

TARQUINIUS SUPERBUS. Tarquinius Superbus, septimus et ultimus Romanorum rex, quo astu Gabinos sibi subegerit, IV, 3, 1. Capita Gabinorum de medio tollenda, quo facto ostenderit, XIII, 600, 1. Tarquinius Superbus quo anno Urbe a Romanis pulsus, XIV, 367, 1.

TARSENSIS. Tarsenses et Cilices a quo originem traxerint, I, 166, 1. Tarsenses jus civitatis Romanæ adepti sunt a Julio Cæsare et Augusto, XVIII, 1, 1. Et quare : erant litteris dediti, *ibid.* et 2.

TARSILLA (S). S. Tarsillæ felix ex hac vita decessus, II, 321, 2 et seq. A S. Felice ad cœlum est invitata, XXI, 414, 1. Moriens Christum sibi apparentem vidit, et ab illo in cœlum recepta est, VI, 518, 1 ; XVII, 185, 3.

TARSUS. Tarsus urbs Ciliciæ unde dicta, II, 259, 1; XVII, 215, 2; 385, 1, 2. Abundabat navibus ; ejus celebritas, XVII, 215, 2; 385, 1. Unde jus civitatis Romanæ acceperit, 391, 1. Est patria S. Pauli, 215, 2. Tarsus et Mallus Ciliciæ civitates Antiocho rebellant, IV, 516, 1.

TARTARI, TARTARIA. Tartaria nanorum est ferax, XII, 695, 1. Tartari suos principes Gog vocant, 765, 2. In siti sanguinem equinum potant, XVII, 302, 2. Tartari nonnulli cur infantes suos lacte earum alant, V, 36, 1. Tartari an futuri sint Gog et Magog, XXI, 146, 1; 357, 1.

TARTARUS. Tartarus vox unde deducatur, XX, 445, 1. Tartarus ollæ assimilatur, XII, 675, 2.

TARTESSUS. Tartessus est colonia Tyriorum dicta Erythria, XI, 350, 1 ; XII, 694, 2. Tartessum in Hispania an Jonas fugere voluerit, dum in Tharsis fugere velle dicitur, XIV, 29, 2.

TATIANUS. Tatianus Encratitarum auctor fuit, X, 136, 2; XIX, 224, 2.

TAU. *Tau* signum quale sit, XII, 566, 2. Est figura crucis, 567, 1. *Tau* pectori Serapidis apud Ægyptios inscribebatur, *ibid. Tau* Græcis et Latinis symbolum vitæ erat, *ibid.* Eo cur signentur salvandi, *ibid.* et 2. Quomodo Christum repræsentet, *ibid.* Quid hebraice significet, *ibid.*

TAURUS. 1° Taurus quam sit furibundus et animosus, IX, 189, 1. Taurorum pastio separata et pugna, *ibid.*, 2. Eorum effusa libido, *ibid.*, 1. Sunt effrenes et impetuosi, *ibid.*, 2. Taurus quo pacto a lanionibus decipiatur, V, 196, 1.

2° Taurus est symbolum regis, IX, 189, 1. Tauri tyrannorum symbolum, XVIII, 407, 2. Tauri et agni Jerusalem qui sint, XI, 420, 1. Tauri in parabola cœnæ nuptialis quid repræsentent, XV, 474, 2.

TAXILES, Taxiles qua arte Alexandrum sibi conciliarit, I, 320, 1.

TAXUS. Taxus arbor venenata est, XII, 101, 2. An a taxo formetur et dicatur toxicum, 102, 1. Unde ea sit venenata, *ibid.*

TECTUM. Tecta synecdochice domum significant, VI, 103, 2. Tecta in Palæstina sunt plana, non culminata, leviter tamen declivia, cur, II, 478, 1; VI, 103, 2; 156, 2; XV, 272, 2; 505, 2; XVII, 233, 1, 2. Tecta domorum in Judæa et Syria etiamnum plana sunt, VI, 103, 2; XIV, 274, 2.

TECUA. Tecua fuit academia Chananææ, XII, 442, 1. Fuit in tribu Juda et Benjamin, sita in monte, 58, 2. Cur in ea clangi buccina jubeat Jeremias, *ibid.* Ejus situs et munitio, *ibid.*

TEGERE. Tegi quomodo peccata dicantur, XVIII, 82, 1, 2. Tegere peccata quomodo dicatur charitas, XX, 357, 2 et seq. (*Vide* CHARITAS, PECCATA).

TEGLATPHALASAR. Teglatphalasar igni omnia invadenti comparatur, XIII, 611, 2. Quas tribus in Assyriam captivas abduxerit, *ibid.* Quando Syriam vastarit, et Syros exciderit, XI, 305, 2; 542, 2.

TELA. 1° Telæ pretiosissimæ in Ægypto confici solitæ, XI, 317, 1.

2° Telæ vitæ, XI, 479, 1. Telas aranearum sibi texit quilibet per fraudes ditescere cupiens, XIII, 394, 1.

TELMUS (S). S. Telmus est nautarum patronus, XVII, 438, 2.

TELONARIUS. Telonarii nimia vectigalia non exigant, VI, 476, 2.

TELONIUM. 1° Telonium est locus in quo vectigal solvitur, XV, 242, 2.

2° Telonia animæ e corpore migantis quot sint, VII, 377, 1, 2.

TELUM. 1° Tela etiam rhomphææ vocantur, X, 468, 1.

2° Tela ignea diaboli quæ sint, XVIII, 682, 1.

TEMERITAS, TEMERARIUS. Temeritas in calore consistit, X, 159, 2. Temeritas latet sub titulo fortitudinis, VIII, 245, 2. Temerarii sæpe in operibus suis impingunt, X, 160, 1. Temerarius in multa corruet pericula, VI, 387, 2 et seq.

Temeraria suspicio quam perniciosa sit, XII, 260, 2 (*Vide* JUDICIUM TEMERARIUM, SUSPICIO).

TEMPERANTIA. Temperantiæ definitio, XVIII, 205, 1. Temperantia in mensa servanda est, X, 120, 1. Temperantia ad quid prosit, XIII, 12, 2. Temperans semper est hilaris, X, 109, 2. Temperantia optima est mater venustatis, XII, 411, 1. Temperantia acuit ingenium, V, 89, 1; VI, 45, 1. Mater est sanitatis, sanctitatis, sapientiæ, VI, 372, 1. Temperantia convivis, atque conjugibus præsertim, dum generationi vacant, commendatur IV, 300, 2. Est virtus feminarum, 343, 1. De ebrietate triumphavit in Judith, 352, 2. Temperantiæ observatæ exempla, 523, 1. 2. Temperantia priscorum Persarum, item Cyri et Augusti, 362, 1. Hodie apud nonnullos in plus quam porcinam ingluviem abiit, 363, 1, 2. Temperantia per animal succinctum lumbos denotatur, VI, 468, 2 (*Vide* CIBUS, CONVIVIUM, EBRIETAS, SOBRIETAS, VINUM).

TEMPERAMENTUM. Temperamentum virtutum per citharas denotatur, mens est citharædus, XXI, 127, 2.

TEEPERARE. Temperare tria significat; sic tripliciter Deus sortes temperat, V, 518, 1, 2. (*Vide* SORS).

TEMPESTAS. 1° Tempestatis descriptio, V, 314, 2. Tempestatis marinæ hypotyposis, XVII, 429, 2. Tempestas ingens maris facta in Britannia tempore Christi, XIV, 334, 1 Tempestatem excitavit Christus cum transfretaret, et cur, XV, 234, 1.

2° Tempestas passionis Christi varia significat, *Psalm.* I, 443, 1.

3° Tempestas in visione prima Ezechielis cur Deo tribuatur, XII, 497, 2. Tempestas est symbolum horrendi prælii, conflictus, stragis, supplicii, vindictæ, XIV, 285, 1.

TEMPESTIVUS. Tempestivus imber quis in Palæstina sit, XIII, 367, 1; 504, 1 (*Vide* IMBER, PLUVIA).

TEMPLUM. Templi vocabulum unde derivetur, I, 636, 1; XII, 825, 1; XVIII, 462, 1.

I. TEMPLUM JUDÆORUM. — 1° *Templum Salomonicum.* Primo. *Ob quam rationem a Salomone potius quam ab aliis ædificatum.* Templum ædificare vovit David, III, 461, 1. Id votum placuit quoad rem, non quoad personam, 462, 1. Quare David illud ædificare prohibitus fuit, *ibid.* Templi idea a Deo Davidi data et explicata, IV, 138, 2. Cur Salomon templum jussus ædificare, III, 462, 1. Illud a Salomone erectum est Deo victori ob eximias victorias quas ejus pater David Dei ope de hostibus reportaverat, XII, 813, 1, 2. Quo fine fuerit ædificatum, III, 558, 1; 596, 1. Numerus operariorum templi, 570, 1.

Secundo. *Idea templi ejusque descriptio*, III, 572, 1, 2: XVII, 118, 1; XXI, 189, 2. Templum Salomonis duplex, imo triplex erat, XI, 168, 2; XII, 66, 1. Templi Salomonis tres partes descriptæ, I, 655, 2; III, 580, 2, XXI, 222, 1. Templum proprie tantum duas continuas partes habebat, ante se habebat porticum, et cur hæc porticus ei addita, XIII, 500, 1. Ejus partes explanantur, *ibid* Templi nomine aliquando vocatur atrium laicorum, XVII, 384, 2. Porticus atrii templi Salomonis septem præcise columnas habebant, V, 245, 2. Atria templi, III, 572, 1, 2. Erant tria atria templi, III, 581, 1. Exedræ gazophylacia, pastophoria sunt idem, *ibid.*, 2. Templi mensuræ, 572, 2. An habuerit formam leonis, XI, 404, 1.

Tertio. *Qua ratione ædificatum fuerit.* Templi ædificatio septem annis et septem mensibus duravit, III, 574, 1; 581, 2. In monte Moria in tribu Benjamin ædificatum est, 574, 1. Altitudo templi ad primam contignationem triginta cubitorum ad summum centum viginti, *ibid.*, 2. Erectum erat versus occidentem, XII, 407, 1. Templum ad orientem conversum erat, ut sol oriens æquinoctialis arcam posset perfundere, III, 575, 1. Cellæ circa templum, 576, 1. Malleus in templo non auditus, quia lapides dolati in monte, *ibid.*, 2. Cochlea templi, 577, 1. Parietes templi cedro vestiti, *ibid.*, 2. Fornix cedrina Sancti sanctorum, 578, 1. Pavimentum templi tectum auro, 580, 1. Ostia Sancti sanctorum pentagona, *ibid.* Sub templo subterranea loca plurima ad varios usus, et magnitudo, 592, 1. Aquæductus subterraneos cum templum haberet, XII, 849, 1, 2; XIV, 534, 2. Nullæ sedes in eo erant ad sedendum, nisi soli regi et pontifici, XVI, 241, 2. Templum perfectum mense octavo, et dedicatum mense septimo, III, 596, 1.

Quarto. *Templi Salomonis magnificentia et dignitas ex variis capitibus*, III, 573, 1; XVIII, 461, 2. Templi exterior facies omnium oculos in admirationem rapiebat, XV, 501, 1. Erat quasi centrum orbis, XIII, 79, 2. Erat locus orationis aquæ ac oraculi, I, 636, 2; XIV, 439, 1. Templi Salomonis elogia sex, XII, 682, 1. Multa millia vasorum recenset Josephus præterea quorum meminit Scriptura, III, 593, 1. Præter arcam Salomon omnia nova fecit pro templo, *ibid.*, 2. In templo sola pretiosa videri poterant, *ibid.* Templum Salomonis qua in re secundo præstaret, XIX, 330, 1; 339, 1, 2.

Quinto. *Templum Salomonis diversis nominibus in Scriptura vocatur.* Cur templum vocetur arx, V, 253, 1. Est quasi parva civitas, X, 536, 2. Cur vocetur Libanus, IX, 633, 1. E lignis cedrinis constructum erat, *ibid.* Emiens videbatur esse mons niveus, XIV, 233, 2. Templum Salomonis vocatur mons Testamenti et latera Aquilonis, cur, XI, 290, 1, 2. Dicitur aurum, cur, XII, 371, 1. Vocatur auxilium, cur, *ibid.* Cur dicatur Ophel, XIV, 99, 1. Cur dicatur ala, XIII, 130, 2. Cur vocetur potentium superbia, 627, 2. Vocatur sanctuarium, I, 636, 1.

Sexto. *Templi Salomonici adeundi obligatio, ratio et modus* Ad templum omnes ter in anno ascendere tenebantur, et qui ab ea obligatione exciperentur, I, 621, 2; XVI, 81, 2. In eo solo Hierosolymis immolari poterat, XIV, 541, 2. Ipsum soli Judæi ingrediebantur, nulli Gentiles, XVII, 124, 1, 2; 384, 1, 2. Illud gradibus ascendebatur, 111, 2. Templum adeuntes cur per aliam egredi portam deberent quam erant ingressi, XII. 847, 1. Templum cum cæde aut alio scelere esset pollutum, in die expiationis expiabatur, XVII, 384, 1, 2. Templum jure asyli non gaudebat, *ibid.*, 2. Decem miracula in templo secundum Hebræos, III, 573, 2. Templum Salomonicum quando a Chaldæis combustum, XII, 276, 1, 2.

Septimo. *Quasnam res templum Salomonicu symbolice significabat.* Templum triplex triplices homines, seu triplicem hominum statum adumbravit, XII, 805, 1. Partium ejus significatio allegorica, XXI, 190, 1. Ecclesiam militantem repræsentabat, III, 573, 1. Templum Salomonicum Ecclesiam triumphantem significat, III, 462, 2; 573, 1. Cœlum significat, 573, 1. Allegorice Ecclesiam militantem, anagogice triumphantem significat, XXI, 116, 2; 222, 2. Templum Salomonicum erat domus sancta, voluptas Dei, imago cœli, XXI, 825, 1.

2° *Templum secundum a Zorobabele reædificatum.* Templum ter ædificatum est et a quibus, XVI, 334, 2. Alii id ipsum ornarunt et expolierunt, 335, 1. Templi secundi fundamenta jacta et parietes erecti sub Cyro, sub Dario peracta contignatio, XIV, 325, 1. Quo anno Darii Hystaspis inchoatum et perfectum fuerit, 316, 1, 2. In ejus fabrica cur populus tergiversaretur, XIV, 320, 1, 2. A templi reædificatione Judæi Samaritas arcent, cur, IV, 213, 1, 2. Ab ea supersedetur, 214, 1. Ejus fabrica rebus sacris in computu mensium annumeratur, XIV, 317, 1, 2. Cœpta hæc est in mense augusto, *ibid.*, 2. Templum quod describit Ezechiel, idem esse videtur cum eo quod restauravit Zorobabel, idque apposite ad consolationem eorum qui in captivitate Babylonica agebant, XII, 778, 1, 2. Hoc non potast intelligi de templo corporali et Judaico, cur, 778, 1. Cur id templum Ezechieli ostensum describendum, 778, 2. Et solvuntur quæ contra hoc objici possunt, *ibid.* Templum secundum quam fuerit id altum, *ibid.* Prius templum erat hoc secundo duplo altius, IV, 218, 1. Templum secundum habuit tantum sexaginta cubitus altitudinis, III, 120, 2. Cur id Judæi altius non extruxerint, XII, 778, 2. Cur non tam perfecte id structum ac Dei idea præ se fert, 779, 1. Generalis idea trium templi partium, 780, 2; 781, 1. Erat id stratum pretioso marmore, 782, 1. Erat in monte sublimi, cur, *ibid.*, 2 et seq. Cur vocetur civitas, 783, 1. Erat tribus muris circumdatum, 784, 1. Ejus tres muri et tres portæ, eæque in singulis muris sibi obversæ, quid significent mystice, *ibid.* Ejus latitudo et longitudo, 791, 1, 2; 806, 1; 811, 1. Ejus porta quadrata erat, 814, 1. Erat ea similis portæ templi Pantheon Romæ, *ibid* An fuerit tam augustam quam Salomonis, XII, 778, 2. Templum secundum fuit longe impar primo in structura, pretio et gloria, XIV, 382, 1, 2. Utrumque templum multi viderunt, 330, 1. Huic quinque defuerunt, quæ in primo erant, arca, Urim et Tummim, ignis sacer, præsentia Dei in Sancto sanctorum et prophetia, 325, 2; 339, 1, 2. Tamen priori gloriosius fuit, ex eo quod Christus in eo Deo Patri oblatus sit, docuerit, versatus sit, miracula patrarit, etc., X, 528, 2; XIV, 339, 1, 2. In eo Christus et Apostoli legem novam docuere, V, 203, 1. In eo jacta sunt Ecclesiæ christianæ fundamenta, XIV, 343, 1. Diutius duravit quam primum, XIV, 341, 1. Templum utrumque quandiu duraverit, *ibid.* Templum Zorobabelis duravit, usque ad excidium urbis, X, 528, 2. Templum secundum a diversis pollutum,

XIV, 341, 1. Non commendatur ab Aggæo, quod diutius steterit primo, sed quod Christus illud sit ingressus, *ibid.*

An ipsum templum restauratum ab Herode, XIV, 341, 2. Templum Herodis an fuerat augustius Salomonico, 341, 2 et seq. Non iterum extructum diruto Zorobabelico, sed id solum ampliatum, 342, 1. Ejus prætor quis esset, XVII, 124, 1, 2. Juxta templum erant habitacula feminarum religiosarum, XVI, 80, 1. Cur in templum argenteos Judas retulerit, XV, 597, 2. Templum luxit mortem Christi dum ejus velum scissum est, XV, 633, 1, 2. Posthac profanandum fore, hæc veli scissio denotabat, *ibid.*, 2. Templi hujus profanatio, ac simul exercitus Romanorum eodem tempore urbem obsidens, fuit vere abominatio desolationis, XIII, 132, 1. Templum Jerosolymitanum Jovi Olympio, Garizitanum Jovi Hospitali dicatum, IV, 521, 2; 522, 1. Templum Salomonis non reparabitur nisi in fine mundi ab Antichristo, XIII, 134, 1, 2. In eo sedebit Antichristus, quia illud instaurabit, XIX, 151, 2 et seqq.

Templa tria sibi promissa esse dicunt Judæi pertinaces, XIV, 339, 2. Templum quoddam augustissimum et urbem a Messia suo expectant Judæi moderni; quod templum et urbs, quia nondum apparuit, hinc inferunt Messiam nondum venisse, sed refelluntur : XII, 776, 1, 2.

Templi secundi fabricæ totius expositio mystica ex S. Gregorio, XII, 792 et seqq. Et alia ex Lyrano, 819, 1, 2 et seqq. Id ab Ezechiele describitur quasi situm extra Jerusalem, quare, 855, 2. Quod templum hoc a civitate et civibus removeatur, per hoc accipiendus est status sacerdotalis, ejusque templa, 779, 2. Hæc templi restauratio allegorice est resurrectio Christi, *ibid.* Templum istud symbolice est Ecclesia christiana, XII, 779, 1, 2. Anagogice vero in eo describitur templum cœleste, 780, 1. Et tropologice anima sancta, *ibid.* et 2. Templi portæ sponte apertæ quid designent, XIV, 485, 1.

II. Templa idolis vel falsis diis addicta. Templa veterum montibus erigebantur, XI, 122, 1, Templa rotunda veteres diis suis erigebant, II, 125, 2. Templum ignis a rege Persiæ ædificatum, IV, 502, 1. Templum Fortunæ quare dicatur urbs Fanum, VII, 324, 1. Templum pacis quando Romæ extructum, XVII, 9, 2. Templum pacis a Vespasiano imperatore instauratum, XI, 124, 1. Templum Dianæ Ephesi quam celebre, XVII, 357. 2; XXI, 42, 1. Ejus magnificentia, XVII, 358, 2. Id quando et a quo incensum, et dein eversum, 359, 1. Templum Jani clausum tertio, tempore Christi, ab Augusto, XIV, 333, 1. Templum Heliopolitanum dictum Onion in Ægypto constructum, IV, 496, 1; XII, 151, 1. Id a Vespasiano demoliri jussum, XII, 151, 1; XVII, 9, 1. Templa Ægypti collapsa, VIII, 625, 2.

Templum Garizitanum fuit æmulum Hierosolymitani, X, 547, 2. Quando et a quo id erectum et eversum, IX, 105, 1; X, 547, 2; XVI, 360, 2.

III. Templa christiana. 1° *Templorum christianorum sanctitas, dignitas, gloria.* Primo. *Templa sunt domus Dei inter homines habitantis*, I, 636, 1; XIV, 386, 2 et seq. Cur dicatur domus Dei, XV, 465, 2 : *Scriptum est : Domus mea, domus orationis vocabitur.* In templo Deus potissimum cum hominibus habitat, V, 238, 2 et seq : *Deliciæ meæ esse cum filiis hominum.* Deus in solis templis manufactus non habitat, XVII, 178, 1 : *Salomon autem ædificavit illi domum. Sed non Excelsus in manufactis habitat, sicut Propheta dicit : Cœlum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum. Quam domum ædificabitis mihi, dicit Dominus, aut quis locus requietionis meæ ? Nonne manus mea fecit hæc omnia?*

Templa christiana sunt locus et sedes Dei incarnati, XVI, 82, 2 : *Et non invenientes* (Jesum) *regressi sunt* (Maria et Joseph) *in Jerusalem, requirentes eum. Et factum est, post triduum, invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos, et interrogantem illos.* Templa in quo Christus Dominus in Missa offertur repræsentant Bethleem, cur, XIV, 115, 2 et seq. Templa sunt velut cœlum, XI, 662, 1. Ipsa habent angelos custodes, XXI, 188, 2 : *Et alius angelus venit, et stetit ante altare, habens thuribulum aureum.*

Secundo. *Templa christiana sunt sicut templum Salomonicum, sunt domus sapientiæ parabolice, in iis sapientia docet suos*, V, 245, 1 : *Sapientia ædificavit sibi domum, excidit columnas septem. Immolavit victimas suas, miscuit vinum, et proposuit mensam suam. Misit ancillas ut vocarent ad arcem, et ad mænia civitatis : Si quis est parvulus, veniat ad me. Et insipientibus locuta est : Venite, comedite panem meum, et bibite vinum quod miscui vobis. Relinquite infantiam et vivite, et ambulate per vias prudentiæ.* Omnes templorum partes sapientiæ accommodantur, *ibid.* et 2. Sunt domus sapientiæ et disciplinæ in quibus concionatores veram fidem, virtutem et pietatem prædicant, X, 566, 2 : *Appropiate ad me, indocti, et congregate vos in domum disciplinæ.*

Tertio. *Templa sunt domus orationis, cur*, I, 636, 1; XI, 662, 1 : *Adducam eos in montem meum, et lætificabo eos in domo orationis meæ : holocausta eorum, et victimæ eorum placebunt mihi super altari meo, quia domus mea, domus orationis vocabitur; vos autem fecistis illam speluncam latronum.* In templo oratio melius fit quam domi, cur, XIX, 201, 1.

Quarto. *Templa sunt reorum asyli*, I, 636, 1. Olim jure asyli gaudebant, XVII, 384, 1. Eorum immunitas quantopere et quam religiose sit servanda, multis exemplis docetur, II, 385, 1.

2° *Templa frequentanda, et qua ratione. Templum quo fine nobis sit adeundum*, VII,

Custodi pedem tuum ingrediens domum Dei, et appropinqua ut audias. Multo enim melior est obedientia, quam stultorum victimæ, qui nesciunt quid faciant mali. Templum quanto cum commodo frequentetur, XVII, 108, 1 : *Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo, et frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis.*

Secundo. *Cum puritate animi et conscientiæ sunt adeunda.* Templa decet sanctitudo, cur, XIV, 353, 1; *Psalm.* II, 134, 2 : *Domum tuam decet sanctitudo, Domine, in longitudinem dierum.* [illegible] possunt sanctitas, XIV, 14, 1, 2 : *Et in monte Sion erit salvatio, et erit sanctus.* Templum Dei severam castitatem postulat, III, 629, 2. Ea ingressuri olim christiani lavabant manus, I, 715, 1 : *Facies et labrum æneum cum basi sua ad lavandum, ponesque illud inter tabernaculum testimonii et altare. Et missa aqua, lavabunt in ea Aaron et filii ejus manus suas ac pedes, quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii, et quando accessuri sunt ad altare, ut offerant in eo thymiama Domino, ne forte moriantur.* In eo sancte et reverenter se gerant fideles, XIX, 218, 1 : *Hæc tibi scribo, ut scias quomodo oporteat te in domo Dei conversari, quæ est columna et firmamentum veritatis.* Templum arroganter non est adeundum, XIV, 277, 2 : *Et visitabo super omnem, qui arroganter ingreditur super limen in die illa : qui complent domum Domini Dei sui iniquitate et dolo.*

Tertio. *In templis quanta cum reverentia, silentio, religione versandum.* Id multis docetur ex eo quod Deus jusserit sibi fieri templum et tabernaculum in lege veteri, I, 636, 1; II, 12, 1, 2. Quæ iis reverentia exhibenda, XI, 662, 1. In templo est tacendum, X, 152, 1 : *Audi tacens, et pro reverentia accedet tibi gratia bona.* In templis Abyssini nunquam sedent, XVII, 112, 2.

Sancti tam Veteris quam Novi Testamenti templa venerati sunt, I, 636, 2 et seq. Etiam gentiles ea reveriti sunt, *ibid.* Ante ejus valvas olim christiani orabant, X, 558, 1 : *Ante templum postulabam pro illa* (sapientia), *et usque in novissimis inquiram eam.* Templorum januas olim christiani osculabantur, XVIII, 512, 2 :

Quarto. *Templorum structura, ornatus, usus astruuntur et commendantur*, XVII, 112, 1; XXI, 401, 2. Tempore S. Pauli templa fuere in usu, XVIII, 357, 2 : *Convenientibus vobis in ecclesiam, audio scissuras esse inter vos.* Templorum fabrica quam Deo placeat, XIV, 347, 2. Templum primum erigendum in urrbis fabrica, 321, 2 : *Numquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis, et domus vestra deserta?* Cur in templi dedicatione legatur Evangelium de Zachæo, XVI, 250, 2. Vacuis manibus id ingredi non debemus, X, 216, 1, 2; *Non apparebis ante conspectum Domini vacuus. Hæc enim propter mandatum Dei fiunt.* Ut templo detur nihil parentibus subtrahendum, VI, 384, 2 : *Qui subtrahit aliquid a patre et a matre, et dicit hoc non esse peccatum, particeps est homicidæ.* Templi vasa in pauperes erogare interdum licet exemplo sanctorum, I, 656, 2.

Quinto. *Varia templa christiana quæ erecta fuerunt.* Christiana templa templum Salomonis numero et gloria superant, XIV, 343, 2. Christiana templa ad orientem respiciunt, cur, 528, 1; XV, 621, 1. Templa christianorum olim erant tabernaculo Moysis similia, I, 657, 1. Templum in navi quid sit, XII, 693, 1. Templum etiam dicitur martyrium vel confessio, XXI, 147, 2. Templa marmorea Romæ, XII, 638, 2; 643, 2. Templa varia a Christo et sanctis dedicata, IV, 434, 1.

Templo sepulcrum Christi exornavit Helena, in quo reges Hierosolymorum christiani sepulti in eo creantur Equites, X, 265, 2. Ad id christiani peregrinantur, nec Turcæ id demoliri audent, licet sæpe id sint comminati, *ibid.* Templum sepulcri Dominici celebre ob peregrinationes fidelium toto orbe ad illud; sepulti in eo Godefridus Bullonius, ejusque frater Balduinus, primi reges Hierosolymorum a christianis, XII, 235, 1. Templum magnificum Helena imperatrix in monte Oliveti erexit; et ipsum superne apertum, XVIII, 63, 1.

Templa beatæ Virgini sacra, quot Romæ, VIII, 22, 2. Templum S. Mariæ Majoris Romæ a beata Virgine nive in augusto submissa designatum ædificari, VI, 268, 2. Quam sit celebre, ejus reliquiæ, miracula, honor, V, 204, 1.

Templum S. Petri Romanum vere est orbis miraculum in quo ipsissimæ templi Salomonici columnæ visuntur, XII, 787, 1. Templum duodecim thronorum in Tiberiade a S. Helena constructum, XV, 340, 2. Templum Lateranense Romæ unde dicatur, XVII, 7, 2.

3° *Templorum profanationis vel eversionis quæ sit pœna.* Templum turpe lucrum non admittit, XIV, 69, 2. Per templum et altare jurans quatenus obligetur, XV, 492, 1, 2 : *Qui ergo jura in altari jurat in eo, et in omnibus quæ super illud sunt; et quicumque juraverit in templo, jurat in illo, et in eo qui habitat in ipso.* Deus templi violatores punit, I, 636, 1. Templorum expilatores puniti, IV, 511, 1. Eorum profanatio et eversio graviter a Deo puniuntur, *ibid.* Templorum et sacrorum eversio fideli homini cavenda est, XII, 682, 1 : *Et tu, fili hominis, ecce in die qua tollam ab eis fortitudinem eorum, et gaudium dignitatis, et desiderium oculorum eorum, super quo requiescunt animæ eorum.* Templorum lapides et ligna contra hæreticos qui ea demoliti sunt clamabunt in die judicii, item contra sacerdotes qui in ipsis scandalum fidelibus dederunt, XIV, 231, 1, 2 : *Væ qui congregat avaritiam malam domui suæ, ut sit in excelso nidus ejus, et liberari se putat de manu mali! Cogitasti confusionem domui tuæ, conci-*

disti populos multos, et peccavit anima tua. Quia lapis de pariete clamabit, et lignum, quod inter juncturas ædificiorum est, respondebit. Templa et urbes ab hæreticis et infidelibus cur Deus spoliari sinat, XII, 360, 1 : *Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia ejus; quia vidit gentes ingressas sanctuarium suum, de quibus præceperas ne intrarent in ecclesiam tuam*

IV. Templum spirituale. Templum spirituale quod dicatur, XX, 282, 2 : *Ad quem* (Christum) *accedentes lapidem vivum, ab hominibus quidem reprobatum, a Deo autem electum et honorificatum; et ipsi tanquam lapides vivi superædificamini, domus spiritualis, sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias, acceptabiles Deo per Jesum Christum.* Templum Dei est fidelis sanctæ fidei superædificatum, 682, 2 et seq : *Vos autem, charissimi, superædificantes vosmetipsos sanctissimæ vestræ fidei, in Spiritu sancto orantes, vosmetipsos in dilectione Dei servate.* Inter templum et animam sanctam octo analogiæ, XIV, 352, 2. Templum Dei mysticum quibus peccatis violetur potissimum, XVIII, 274, 2 : *Nescitis quia templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.*

V. Templum coeleste. — Templum cœli Deus est, et in eo non sunt alia templa, XXI, 401, 1, 2 : *Et templum non vidi in ea : Dominus enim Deus omnipotens templum illius est et Agnus* (Vide Cœlum, etc.).

TEMPLARII. Templarii erant milites sacri, IV, 163, 2. Templariorum institutio, munus extinctio, 434, 2. Templarii cæsi ad Dei tribunal Clementem V Pontificem, et Philippum Pulchrum, regem Francorum, citarunt, I, 155, 2.

TEMPORALIS. 1° Temporalia Judæis tantum in lege veteri promisssa, II, 114, 2 : *Custodite leges meas atque judicia, quæ faciens homo, vivet in eis. Ego Dominus.* Temporalia bona sunt etiam Dei benedictio, *Job*, 206, 2 : *Si mundus et rectus incesseris, statim evigilabit ad te, et pacatum reddet habitaculum justitiæ tuæ : in tantum ut si priora tua fuerint parva, et novissima tua multiplicentur nimis;* 564, 1 : *Addidit quoque Job assumens parabolam suam, et dixit : Quis mihi tribuat ut sim juxta menses pristinos, secundum dies quibus Deus custodiebat me?* Temporalia quæ Deus promittit, si non det, dat æterna, XVIII, 669, 2 : *Honora patrem tuum, et matrem tuam, quod est mandatum primum in promissione, ut bene sit tibi, et sis longævus super terram.* Temporalia bona sunt verorum bonorum imagines et umbræ, *Psalm.* I, 351, 1.

2° Licet emere aliquod temporale cui sit spirituale annexum, XIX, 504, 2 : *Ne quis fornicator, aut profanus ut Esaü, qui propter unam escam vendidit primitiva sua.*

3° Temporalium bonorum vanitas, III, 329, 1 : 1 *Nolite declinare post vana, quæ non proderunt vobis, neque eruent vos, quia vana sunt.* Temporalia sunt pro salute animæ deserenda, *Job*, 55, 1 : *Pellem pro pelle, et cuncta quæ habet homo dabit pro anima sua.* Eorum concupiscentia et sollicitudo signum est incultæ mentis, II, 242, 2 : *Vulgus quippe promiscuum, quod ascenderat cum eis, flagravit desiderio, sedens et flens junctis sibi pariter filiis Israel, et ait : Quis dabit nobis ad vescendum carnes? Recordamur piscium quos comedebamus in Ægypto gratis : in mentem nobis veniunt cucumeres, et pepones porrique et cæpe, et allia. Anima nostra arida est, nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi Man.* Temporalibus anxie quærendis et conservandis frustra insudant homines, *Psalm.* I, 251, 1 : *Verumtamen in imagine pertransit homo, sed et frustra conturbatur. Thesaurizat, et ignorat cui congregabit ea.* Temporalia qui quærunt, muscas captant, II, 70, 2. Temporalia modica ad vitam transigendam sufficiunt, X, 126, 1. Temporalia contemnens prodigium fit multis, *Psalm.* I, 438, 2 : *In te cantatio mea semper : tanquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis.* Temporalia contemnentis præmium, 25, 1 (*Vide* Bona).

TEMPORANEA. Temporanea pluvia in Palæstina quæ sit, XIV, 476, 1 (*Vide*, Imber, Pluvia).

TEMPUS. 1° *Quid sit tempus, quando cœperit, et quomodo existat.* Tempus est intrinsece mensura vitæ hominis, XIV, 118, 2. Tempus et ævum inter se distinguuntur, IX, 53, 1 : *Omnis sapientia a Domino Deo est, et cum illo fuit semper, et est ante ævum.* An tempus imaginarium fuerit ante mundi constitutionem, XIX, 320, 2 et seq. : *Paulus servus Dei, apostolus autem Jesu Christi secundum fidem electorum Dei et agnitionem veritatis, quæ secundum pietatem est, in spem vitæ æternæ, quam promisit qui non mentitur, Deus, ante tempora sæcularia.* Quæ dicantur tempora sæcularia, *ibid.* Quæ dicantur tempora æterna, XVIII, 244, 2 : *Ei autem qui potens est vos confirmare juxta Evangelium meum, et prædicationem Jesu Christi, secundum revelationem mysterii temporibus æternis taciti....... soli sapienti Deo, per Jesum Christum, cui honor et gloria in sæcula sæculorum.* Tempus non fuit ab æterno, *ibid.* Tempus quale fuerit ante motum primi mobilis, I, 40, 2. Tempus quomodo existat, VII, 128, 1 : *Omnia tempus habent, et suis spatiis transeunt universa sub sole.* Quomodo id stet cum æternitate, XIX, 321, 1. Tempora et sæcula omnia circa Dei æternitatem volvuntur, XI, 511, 2. *Quis hæc operatus est, et fecit, vocans generationes ab exordio? Ego Dominus, primus et novissimus ego sum.* 515, 2. Tempus habet finem suum et principium, XIV, 118, 2. Temporum princeps est Deus quasi sol, XIII, 576, 2 : *Ecce formans montes, et creans ventum, et annuntians homini eloquium suum, faciens matutinam nebulam, et gradiens super*

excelsa terræ, Dominus Deus exercituum nomen ejus. Tempus est vestigium æternitatis, I, 60, 1. Tempus longissimum cum æternitate comparatum modicum est, et instar guttæ ad mare, IX, 503, 2; 504, 1 : *Numerus dierum hominum ut multum centum anni, quasi gutta aquæ maris deputati sunt : et sicut calculus arenæ, sic exigui anni in die ævi*, XV, 512, 2. Tempus simile est umbræ, VII, 237, 1. Tempus vitæ nostræ est quasi umbra æternitatis Dei, *ibid.* et 2 : *Quid necesse est homini majora se quærere, cum ignoret quid conducat sibi in vita sua, numero dierum peregrinationis suæ, et tempore, quod velut umbra pertransit?* Tempus tantum existit per instans præsens, 128, 1. Quidam philosophi existimarunt non esse tempus præsens, sed aut præteritum, aut futurum, XIX, 321, 1, 2. Temporis symbola, VII, 131, 1. Ejus symbolum est basiliscus, IX, 504, 1. Ejus signa et schema, XXI, 217, 1. Ejus ænigma, VII, 129, 1. Ejus hieroglyphica varia, *ibid.* Ejus apologus quis, 130, 2 et seq. Tempus omnia consumit, *Job*, 331, 1 : *Mons cadens defluit, et saxum transfertur de loco suo. Lapides excavant aquæ, et alluvione paulatim terra consumitur.* Tempus omnes dolores lenit, et passiones mitigat, IX, 95, 1 : *Deprime cor tuum et sustine, inclina aurem tuam, et suscipe verba intellectus : et ne festines in tempore obductionis.*

2° *Vocis temporis variæ in Scriptura acceptiones.* Primo. Tempus capitur pro anno, XIII, 97, 2 : *Tradentur in manu ejus usque ad tempus, et tempora, et dimidium temporis.* Danieli tempus est annus, XIX, 160, 2. Tempora septem quibus mutatus fuit in bestiam Nabuchodonosor, sunt septem anni, XIII, 60, 1, 2 : *Cor ejus ab humano commutetur, et cor feræ detur ei : et septem tempora mutentur super eum.* Tempus cur vocetur hora, XX, 549, 2 : *Filioli, novissima hora est.*

Secundo. Quid sit tempus visitationis Jerusalem, XVI, 254, 2 : *Venient dies in te, et circumdabunt te inimici tui vallo,* etc...... *eo quod non cognoveris tempus visitationis tuæ.* Tempus quomodo adversus Jerusalem vocatum, XII, 363, 2 : *Vocavit* (Dominus) *adversum me tempus, ut contereret electos meos; torcular calcavit Dominus virgini filiæ suæ Juda.*

Tertio. Tempus Christi et Ecclesiæ a Prophetis dicitur novissimum, cur, X, 519, 2 : *Spiritu magno* (Isaias) *vidit ultima, et consolatus est lugentes in Sion*; XI, 121, 1, 2 : *Et erit in novissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium, et elevabitur super colles, et fluent ad eum omnes gentes*; XV, 512, 2; XVIII, 343, 1 : *Hæc autem omnia in figura contingebant illis; scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt*; XIX, 222, 1 : *Spiritus autem manifeste dicit, quia in novissimis temporibus discedent quidam a fide*; 298, 2 : *Hoc autem scito, quod in novissimis diebus, instabunt tempora periculosa*; XXI, 353, 2 : Tempus in quo parturiens pariet quod a Prophetis dicatur, XIV, 119, 1, 2 : *Propter hoc dabit eos usque ad tempus, in quo parturiens pariet.* Tempus placiti divini erga Christum et Ecclesiam quod sit, XI, 585, 1 : *Hæc dicit Dominus : In tempore placito exaudivi te, et in die salutis auxiliatus sum tui, et servavi te, et dedi te in fœdus populi, ut suscitares terram, et possideres hæreditates dissipatas.* Tempus legis gratiæ et novi Testamenti cur Osee vocet diem tertium, XIII, 363, 1, 2 : *Vivificabit nos post duos dies : in die tertia suscitabit nos, et vivemus in conspectu ejus.* Tempus Evangelii est medium inter tempus legis et tempus gloriæ, XIV, 243, 1 : *Domine, opus tuum in medio annorum vivifica illud.* Tempus ante Christum nox est, XVIII, 224, 1 : *Et hoc scientes tempus, quia hora est jam nos de somno surgere....... Nox præcessit, dies autem appropinquavit.* Tempore Christi revelatus est virtutis splendor, XI, 431, 1. Tempus totum prædicationis Christi et legis novæ est annus jubilæi et jubilæum perenne, 717, 1 : *Spiritus Domini super me, eo quod unxerit Dominus me.......... ut prædicarem annum placabilem Domino, et diem ultionis Deo nostro*; XVI, 103, 2 ; XVIII, 457, 1 : *Adjuvantes autem exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Ait enim : Tempore accepto exaudivi te, et in die salutis adjuvi te.* Item tempus gratiæ, XVIII, 457, 1. Item dies ultionis hostibus, *ibid.* Tempus totum christianismi vocatur magnus dies Jezrahel in Scriptura, XIII, 301, 2 : *Et congregabuntur filii Juda, et filii Israel pariter : et ponent sibimet caput unum, et ascendent de terra, quia magnus dies Jezrahel.*

Quarto. Tempus mortis vocatur tenebrosum, VII, 375, 2 : *In tempore non suo mori, quid sit*, 267, 2.

Quinto. Diversa tempora tribus modis in Scriptura conciliantur, III, 632, 1. Temporum differentias dentes in se exprimunt, VI, 278, 2.

3° *Tempus cuique rei præstitutum a Deo*, Job, 546, 2 : *Tempus posuit tenebris, et universorum finem ipse considerat : lapidem quoque caliginis et umbram mortis.* Tempus mortis Christi erat a Patre constitutum, XV, 486, 1. Tempus fructuum vineæ Ecclesiæ quodnam esset, et quis is fructus, XV, 470, 2; 471, 1. Quod esset tempus aquæ in piscina movendæ, XVI, 373, 1 : *Angelus autem descendebat secundum tempus in piscinam, et movebatur aqua.* Tempus quomodo futura parere dicatur, Deo et ejus ordinationi servit, VI, 325, 1 : *Ne glorieris in crastinum, ignorans quid superventura pariat dies.*

4° *Tempore bene utendum, varia motiva.* Primum. *Temporis pretium.* Temporis pretium quantum sit, VII, 129, 2 ; IX, 159, 2 : *Fili, conserva tempus, et devita a malo*; XIV, 320, 2. Ejus quanta habenda ratio, IX, 159, 2; XV, 310, 1 ; XX, 634, 3 ; XXI, 217, 1. Tempore exiguo multa

colligi possunt merces et merita, XVII, 194, 1. Ab illo pendet nostra æternitas, XXI, 217, 2.

Secundum. *Tempus vitæ est nobis datum ad bene operandum, ad salutem et gloriam procurandam, estque velut dies*, XVI, 459, 1 : *Me oportet operari opera ejus qui misit me, donec dies est : venit nox, quando nemo potest operari*; XXI, 217, 2 : *Et Angelus quem vidi stantem super mare, et super terram, levavit manum suam ad cœlum; et juravit per viventem in sæcula sæculorum,..... Quia tempus non erit amplius*. Tempus præsens vitæ est tempus merendi vel demerendi, XIV, 205, 2. Tempus est mensura operationis, et pii negotii, non otii, II, 418, 2; XIV, 320, 2 : *Hæc ait Dominus exercituum, dicens : Populus iste dicit : Nondum venit tempus domus Domini ædificandæ. Et factum est verbum Domini in manu Aggæi prophetæ, dicens : Numquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis, et domus ista deserta?* Tempus hujus vitæ est tempus bene operandi futuræ mercedem recipiendi, X, 569, 2 : *Operamini opus vestrum ante tempus, et dabit vobis mercedem vestram in tempore suo*. Tempora multa vocantur quæ bonis operibus plena sunt, VIII, 372 : *Consummatus in brevi explevit tempora multa*. Tempus pœnitentiæ summum Dei beneficium, *Job*, 508, 2 : *Dedit ei Deus locum pœnitentiæ, et ille abutitur eo in superbiam : oculi autem ejus sunt in viis illius*. Tempus pœnitentiæ est tempus fiduciæ salutis, etc., *ibid*. Tempus pœnitentiæ dies utiles et legitimi, *ibid*. Tempore gratiæ et salutis utendum est, dum datur, XIII, 422, 2 : *Tempus autem requirendi Dominum, cum venerit qui docebit vos justitiam*. Tempus quo Christus prope fuit, et inveniri potuit, XI, 652, 2 : *Quærite Dominum dum inveniri potest : invocate eum, dum prope est*. Tempus omne accommodum et opportunum est ad bene agendum et pœnitendum, XIV, 320, 2. Tempus omne opportuum bonæ actioni, *Job*, 727, 1. Tempus semper est se convertendi, XIX, 382, 2 : *Adhortamini vosmetipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur*.

Tertium. *Temporis brevitas*. Temporis quanta sit fugacitas et exilitas, I, 484, 2; VI, 326, 2; XX, 480, 1 : *Unum vero hoc non lateat vos, charissimi, quia unus dies apud Dominum sicut mille anni, et mille anni sicut dies unus*, XXI, 217, 2. Ejus mira velocitas, I, 61, 1. Tempus est velocissimum, ratio a priori, VIII, 385, 2 : *Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam umbra, et tanquam nuntius percurrens, et tanquam navis, quæ pertransit fluctuantem aquam : cujus, cum præterierit, non est vestigium invenire, neque semitam carinæ illius in fluctibus : aut tanquam avis, quæ transvolat in aere, cujus nullum invenitur argumentum itineris, sed tantum sonitus alarum verberans levem ventum, et scindens per vim itineris aerem : commotis alis transvolavit, et post hoc nullum signum invenitur itineris illius : aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum, divisus aer continuo in se reclusus est, ut ignoretur transitus illius. Sic et nos nati continuo desivimus esse, et virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere*. Temporis instabilitas, VII, 290, 2. Tempus omne in fluxu est, XIX, 321, 1. Tempus ambulat licet homine dormiente, XII, 122, 1. Tempus hujus sæculi modicum *Job*, 782, 2. Tempus breve sedulo impendendum XVIII, 577, 2 : *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum, maxime autem ad domesticos fidei*, XVIII, 656, 1; 657, 1; XIX, 50, 2. Brevi nobis Deus tempus auferet, et in æternitatem transferet, XXI, 218, 1. Tempus certaminis est breve, victoriæ et gloriæ æternum, XVIII, 112, 1; 444, 1, 2 : *Id enim, quod in præsenti est momentaneum et leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis*.

Quartum. Temporis jactura irreparabilis. Illius jactura qualis sit, VII, 290, 1. Cito labitur, nec redit, IX, 349, 1 : *Est qui locupletatur parce agendo, et hæc est pars mercedis illius. In eo quod dicit : Inveni requiem mihi, et nunc manducabo de bonis meis solus : et nescit quod tempus præteriet, et mors appropinquat, et relinquat omnia aliis, et morietur*, XXI, 217, 1. Ipsum fugax et irrevocabile, XII, 364, 1. Post illud elapsum non sequitur aliud, XXI, 218, 1. Ipsum nos accusabit in die judicii, XII, 364, 1 : *Abstulit omnes magnificos meos Dominus de medio mei : vocavit adversum me tempus, ut contereret electos meos*. Tempus redimere quid sit, XVIII, 656, 1; 657, 1. *Videte itaque, fratres, quomodo caute ambuletis : non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt*; XIX, 110, 2 : *In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt; tempus redimentes*.

5° *Quomodo tempore bene utendum*. Primo. *Omnia suo tempore sunt facienda*; XII, 74, 2 : *Milvus in cœlo cognovit tempus suum : turtur, et hirundo, et ciconia custodierunt tempus adventus sui : populus autem meus non cognovit judicium Domini*. Temporis, id est occasionis descriptio, 75, 1. Tempus præsens est occasio præsens quæ apprehendenda est, XVIII, 658, 1. Quid sit tempori servire, 210, 2. Temporum eversores apud priscos exosi erant, VII, 129, 2. Tempus quomodo sit observandum, 289, 1 : *Tempus et responsionem cor sapientis intelligit*. Tempora consideranda sunt, nam tempus docet prudentiam, XIV, 346, 1 : *Ponite corda vestra ex die ista, et in futurum, a die vigesima et quarta noni mensis : a die qua fundamenta jacta sunt templi Domini, ponite super cor vestrum*.

Tempus est plantandi et tempus evellendi, VII, 132, 1. Tempus plantandi virtutes est, *ibid*., 2. Eradicandi zizania vitiorum, *ibid*, Plantandi choros beatorum in cœlo, *ibid*. Occidendi et sanandi 135, 1. Flendi et ridendi, quo constet, *ibid*. Tempus nunc flendi, et in futuro ridendi, 133, 2. Spargendi lapides, *ibid*. Acquirendi, et perdendi, 135, 1. Custodiendi et abjiciendi, *ibid*., 2. Tempus scindendi vestes Hebræis erat in clade et luctu, 136, 1. Scindendi corda, *ibid*., 2. Tacendi et loquendi, VII, 136, 2; IX, 548, 1, 2; X, 35, 1. Tempus loquendi et tacendi a quibusnam observetur, 137, 2. Tempus dilectionis et tempus odii, *ibid*. In quibus sit, 138, 1. Tempus pacis, *ibid*. et 2. Tempus judicandi et præmiandi, non merendi vel demerendi erit in die judicii, 150, 2.

Tempus matutinum velut aptissimum dandum est rebus divinis, VIII, 406, 1 : *Qui de luce vigilaverit ad illam* (sapientiam) *non laborabit, assidentem enim illam foribus suis inveniet*. Tempora statuta orationi servanda sunt, XVII, 113, 2 : *Petrus autem et Joannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam*. Tempus ab occupationibus vacuum orationi dandum, XVIII, 684, 2 : *Per omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore in spiritu, et in ipso vigilantes in omni instantia, et obsecratione pro omnibus sanctis* (Vide Oratio). Tempus sacrum Deus respicit sollicite, XIII, 116, 2 : *Cumque adhuc loquerer, et orarem, et confiterer peccata mea, et peccata populi mei Israel, et prosternerem preces meas in conspectu Dei mei, pro monte sancto Dei mei adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel quem videram in visione a principio, cito volans tetigit me in tempore sacrificii vespertini*.

Secundo. *Temporis distributionem facere debet qui id recte vult impendere*, IX, 353, 1 : *Sta in testamento tuo, et in illo colloquere, et in opere mandatorum tuorum veterasce*. Cum tempus recte impendimus, id nobis proprium facimus, XVIII, 658, 1.

TEMULENTUS. Temulenti et luxuriosi dormiunt verius quam vivant, XIII, 343, 1.

TENACITAS, TENACES. 1° *Tenacitas pro avaritia*. Tenaces non sunt fortes, sed invalidi, X, 67, 1. Tenacitas depauperat, V, 336, 1. Tenacitate opes deficiunt, X, 119, 2.

2° *Tenacitas pro nimio judicii proprii amore*. Tenacia proprii judicii causa lapsus in Saule, 357, 2. Ob tenacitatem castigatorum exempla, XX, 662, 2.

TENDICULA. Tendicula tenditur avibus et feris, V, 37, 2.

TENEBRÆ. I. Tenebræ corporales. — 1° *Tenebræ* vox unde derivetur, X, 405, 1. Tenebræ quadruplices, oculorum, mentis, mortis, gehennæ, VIII, 618, 2.

2° Tenebræ initio creationis faciem terræ obtegebant, IX, 621, 2 et seq. Tenebræ super faciem abyssi an fuerint umbra cœlorum, I, 47, 1. (*Vide* Creatio).

3° Tenebræ Ægyptiæ quam spissæ (*Vide* Ægypti, Ægyptus). Tenebræ quæ Ægyptos velabant, triplices, VIII, 607, 1. Tenebræ Ægyptiæ unde ortum habuerint, XIV, 259, 1.

4° Tenebræ per universam terram in morte Christi factæ sunt; unde illæ ortæ et quamdiu durarint, XV, 626, 2 et seqq. Quid symbolice denotent, 628, 1.

5° Quæ tenebræ exteriores dicantur et unde, XV, 225, 2 et seqq. Tenebræ inferni quam metuendæ, I, 518, 1 (*Vide* Infernus).

II. Tenebræ spirituales vel allegorico sensu sumptæ. — 1° Tenebræ spirituales quæ sint, *Psalm*. I, 439, 2. Tenebræ mentis sunt in omni peccato, IX, 607, 1. Tenebræ peccati quantæ, *Job*, 79, 2; 83, 1; 502, 2.

2° Tenebræ errorum, vitiorum et tristitiæ sunt symbolum, XVI, 50, 2; 302, 1. Item impiorum, *ibid*. Tenebræ sunt typus peccatorum, XVIII, 653, 2; XIX, 137, 1. Peccata amant tenebras, XVIII, 224, 2. Tenebræ paganismum, idololatriam et vitiæ gentium significant, XI, 701, 2. Tenebrarum nomine vocatur, ignorantia, infidelitas, etc., diabolus, infernus, XIX, 75, 1; XX, 524, 2 et seq.

3° Tenebræ sunt etiam tristitiæ symbolum, IV, 224, 2. Symbolum sunt tristitiæ et avaritiæ, X, 109, 1. Tenebræ *pro infelici statu*, *Job*, 294, 1; 469, 1. Tenebræ sunt symbolum adversitatis, calamitatis, persecutionis, carceris, captivitatis, XII, 383, 2; XIII, 492, 1, 2; 586, 2; 629, 1; XIV, 533, 1.

4° Tenebræ gloriam Dei repræsentant, XII, 575, 1. Tenebræ sunt insignia et velamina divinæ potentiæ, majestatis et gloriæ, XIV, 351, 1, 2.

TENEBROSUS. Tenebrosi per catachresin vocantur luridi, viles, pauperes, VI, 172, 1.

TENER. A teneris assuescere magni interest, XII, 117, 2 (*Vide* Infantia, Puer, Pueritia).

TENTARE, TENTATIO. I. Quid sit tentatio in genere et quotuplici sensu sumatur. — Tentatio triplicem patitur significationem : *primo*, tentatio idem est quod afflictio et tribulatio; *secundo*, persecutionem significat; *tertio*, magis proprie et directe veram dæmonis externam, et internam carnis, sive concupiscentiæ et mundi tentationem denotat, XX, 15, et seq : *Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis*. Tentatio capitur subinde pro multis tribulationibus et casibus jactato, X, 197, 2 (*Vide* Adversitas, Afflictio).

II. Quomodo Deus dicatur tentari ab hominibus — Deus tentatur tripliciter, VIII, 270, 1 : *Quoniam invenitur ab his qui non tentant illum : apparet autem eis qui fidem habent in illum*; XVII, 300, 2 : *Nunc ergo quid tentatis Deum, imponere jugum super cervices discipulorum, quod neque patres nostri, neque nos portare potuimus?*

III. Quomodo Deus tentare homines dicatur. — Tentat aliter nos Deus, aliter homo, I, 577, 2 : *Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego pluam vobis panes de cœlo : egrediatur populus, et col-*

ligat quæ sufficiunt per singulos dies, ut tentem eum utrum ambulet in lege mea, an non. Tentare etiam aliter dicitur Deus, aliter diabolus, 243, 2 : *Quæ postquam gesta sunt, tentavit Deus Abraham, et dixit ad eum :..... Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, et vade in terram visionis, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium quem monstravero tibi.* Quomodo Abraham a Deo fuerit tentatus, XIX, 479, 2: *Fide obtulit Abraham Isaac, cum tentaretur, et unigenitum offerebat, qui susceperat repromissiones.* Tentant nos diversimode Deus et dæmones, XX, 53, 2 : *Nemo, cum tentatur, dicat, quoniam a Deo tentatur : Deus enim intentator malorum est ; ipse autem neminem tentat.* Neminem tentat Deus ad male agendum, *ibid.*

IV. Quæ sint causæ tentationis propriæ dictæ seu ad malum impellentis. — 1° *Diabolus.* Tentationes sunt dæmonum jacula, XIV, 180, 1, 2 : *Clypeus fortium ejus ignitus, viri exercitus in coccineis : igneæ habenæ currus in die præparationis ejus, et agitatores consopiti sunt.* Tentationes diaboli sunt gladii et tela ignea, *Psalm.* I, 53, 1: *Inimici defecerunt frameæ in finem : et civitates eorum destruxisti.* Tentationes horrendas sæpe sanctis dæmon ingerit, XV, 124, 2 (*Vide* Dæmon).

2° *Homines et creaturæ.* Tentatio omnis a diabolo non oritur, XV, 120, 1. Tentatio mundi est velut pluvia vehemens, 217, 1. *Omnis qui audit verba mea, et non facit ea, similis erit viro stulto, qui ædificavit domum suam super arenam. Et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et cecidit, et fuit ruina illius magna.* Tentare proprium est hypocritarum, *Psalm.* I, 217, 2 : *Dissipati sunt, nec compuncti, tentaverunt me subsannatione, frenduerunt super me dentibus suis.* Tentatio uxoris gravissima, *Job*, 67, 1.

3° *Tentamur per afflictiones*, XIX, 377, 2 : *In eo enim, in quo passus est ipse* (Christus) *et tentatus, potens est et eis qui tentantur auxiliari.*

4° *Tentatio magna justorum est felicitas impiorum, et quomodo superetur.* Psalm. I, 232, 1 : *Noli æmulari in eo qui prosperatur in via sua, in homine faciente injustitias.*

5° *Tentatio carnis pejor est fornace Babylonis*, V, 178, 1 : *Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? Aut ambulare super prunas, ut non comburantur plantæ ejus? Sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non erit mundus cum tetigerit eam.* Ejus vis, *ibid.*

6° *Tentatur quis maxime in ea re in qua aliquando peccavit*, IX, 92, 2.

7° *Tentationes oriuntur ex Dei diffidentia*, XV, 346, 2 : *Descendens Petrus de navicula, ambulabat super aquam, ut veniret ad Jesum : videns vero ventum validum, timuit, et cum cœpisset mergi, clamavit dicens : Domine, salvum me fac. Et continuo Jesus extendens manum, apprehendit eum, et ait illi : Modicæ fidei, quare dubitasti?*

V. Tentationum varii modi. — 1° *Tentationum species et modi.* Juxta S. Bernardum, alia est importuna; *secunda* est dubia; *tertia* est subita; *quarta* est occulta; *quinta*, violenta; *sexta*, fraudulenta ; *septima*, perplexa, I, 98, 1 ; *Job*, 144, 1, 2. Varia sunt tentationum quibus sancti tentantur genera, XIX, 488, 2. Tentationum genus duplex, *Job*, 331, 3. Tentatio humana quid sit, XVIII, 343, 1. *Tentatio vos non apprehendat, nisi humana.* Tentatio insipientium est se perfectos putare, XIX, 46, 1 : *Non quod jam acceperim, aut perfectus sim : sequor autem, si quomodo comprehendam in quo et comprehensus sum a Christo Jesu.* Tentatio occulta est tropologice nocturnum somnium, II, 481, 2.

Tentatio violenta qualis, *Job*, 591, 2 : *Dissipaverunt itinera mea, insidiati sunt mihi, et prævaluerunt, et non fuit qui ferret auxilium. Quasi rupto muro et aperta janua irruerunt super me, et ad meas miserias devoluti sunt.* Tentatio grandini comparatur, 721, 1 : *Numquid ingressus es thesauros nivis, aut thesauros grandinis aspexisti? quæ præparavi in tempus hostis, in diem pugnæ et belli?* Graves sunt velut profunda maris, 717, 2 : *Numquid ingressus es profunda maris, et in novissimis abyssi deambulasti? Numquid apertæ sunt tibi portæ maris, et ostia tenebrosa vidisti?* Tentatus duo mala patitur, *Psalm.* I, 67, 2 : *Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte. nequando dicat inimicus meus : Prævalui adversus eum.* Tentationis sunt tres gradus, suggestio, delectatio et consensus, XX, 56, 4, 2 : *Unusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus. Deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum : peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mortem.*

2° *Quomodo Christus tentatus sit, vide* Jesus Christus, cap. V, art. I.

VI. Tentationum fines, commoda et fructus. — 1° *Qua ratione homo tentetur.* Quatuor tentationum fines et causæ, scilicet omnes homines quadruplici ratione tentantur, plerumque ob probationem, nonnunquam ob emendationem, interdum ob merita delictorum ; tandem ob manifestandam solummodo gloriam et opera Dei, IX, 96, 1 : *In igne probatur aurum et argentum, homines vero receptibiles in camino humiliationis*; XV, 234, 1 : *Et ascendente eo* (Jesu) *in naviculam, secuti sunt eum discipuli ejus. Et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus : ipse vero dormiebat.*

2° *Tentationum utilitates et commoda*, IX, 92, 2; 98, 2; XV, 193, 2. Tentationum septem sunt commoda, XX, 2 et seqq. Tentatio est per se mala, sed justis per accidens fit bona, 51, 2.

Primo. *Tentatio virtutem explorat et corroborat*, XX, 20, 2. Tentatio probat et explorat fidem. XX, 23, 1, 2 : *Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis : scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur.* Patientiam probat et virtutem, IV, 305, 2 : *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit ut tentatio probaret te*, XX, 24, 1, 2. Tentatio probat justos, IX, 591, 1. Homines tentationibus probantur sicut aurum igne, 98, 2. Igni comparantur, XX, 250, 1 : *In quo exultabitis, modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus : ut probatio vestræ fidei multo pretiosior auro (quod per ignem probatur) inveniatur in laudem, et gloriam, et honorem in revelatione Jesu Christi.* Sunt experimenta virtutis, *ibid.* Sic exploratur robur justorum, V, 496, 1 ; 524, 1 : *Sicut igne probatur argentum, et aurum camino, ita corda probat Dominus*, Eas superans vere vir fortior, est, 514, 2.

Secundo. *Tentatio est cos virtutis*, XX, 20, 2 et seq. ; *Job*, 39, 2. Tentatio est justus stimulus virtutum, XVIII, 504, 2. Tentationes virtutem exacuunt, XX, 20, 2. Sunt stimulus spei et orationis, 21, 2. Tentatio cedet vincenti in virtutis progressum, XVIII, 344, 1 : *Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere.*

Tertio. *Tentatio hominem virtutibus illustrem deprimit, et in humilitate, Deique timore continet*, XX, 21, 1. Tentationem pondus humiliat, *Job*, 558, 2 : *Qui fecit ventis pondus, et aquas appendit in mensura.* Tentationes carnis ad humilitatis exercitium conducunt, XVIII, 504, 1 : *Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ angelus Satanæ, qui me colaphizet.* Tentationes hujus vitæ sunt causa et materia compunctionis, V, 415, 1 : *Cor quod novit amaritudinem animæ suæ, in gaudio ejus non miscebitur extraneus.*

Quarto. *Deus sui in tentatione præsentissimus est, adest et astat, ut protegat, juvet et confirmet*, XX, 21, 2. In tentationibus nobis adest Deus, XI, 202, 1. Tentationes immittuntur juxta vires naturæ et gratiæ, V, 496, 1 : *Pondus et statera judicia Domini sunt : et opera ejus omnes lapides sacculi*, Tentandi facultas a Deo modificatur, *Job*, 57, 1; 58, 1, 2. Quos tentationibus sæculi terminos posuit Deus, V, 236, 1: *Quando circumdabat mari terminum suum, et legem ponebat aquis, ne transirent fines suos.* Earum nulla tam gravis quin superari possit, XV, 116, 2. Tentatio omnis per Dei gratiam vinci potest, XVIII, 343, 1, 2 : *Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere.* Tentari tam graviter possumus ut succumbamus, nisi nos Dei gratia juvaret, *ibid.*, 2. Non possunt a nobis vinci tentationes, nisi ope Dei, XV, 193, 2. Tentationes carnis sanctos colaphizant, non lædunt, XVIII, 504, 1. Tentationes Deus aufert cum lubet, X, 412, 1 : *In sermone ejus siluit ventus, et cogitatione sua placavit abyssum, et plantavit in illa Dominus insulas.* Tentationes quomodo Deus dissolvat. *Psalm.* II, 351, 2 : *Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium : laqueus contritus est, et nos liberati sumus. Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cœlum et terram.* Tentatus a tentatione dupliciter liberatur, *Psalm.* I, 67, 1 : *Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, nequando dicat inimicus meus : Prævalui adversus eum.* Tentationes sunt modicæ et breves, XI, 642, 2 : *Ad punctum in modico dereliqui te, et in miserationibus magnis congregabo te. In momento indignationis abscondi faciem meam parumper a te, et in misericordia sempiterna misertus sum tui*; XX, 248, 2 et seqq. : *In quo exultabitis, modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus.* Consolatio post tentationes superatas, III, 200, 1 : *De comedente exivit cibus, et de forti egressa est dulcedo.*

Quinto. *Deus amplissima præmia tentationem vincentibus promittit*, XX, 21, 2. Tentationibus paratur gloria cœlestis, IX, 93, 1. Prosunt ad salutem, *Job*, 57, 2. Semper durant, ut sint occasio præmii, III, 335, 1.

Sexto. *Tentatio mire mentem illuminat in via virtutis*, XX, 22, 1. Tentatio non solum meritum in terra, et præmium in cœlo parat, sed et mentem illuminat, X, 197, 2. *Qui non est tentatus quid sit? Vir multis expertus, cogitabit multa; et qui multa didicit, enarrabit intellectum.* Per eam anima sensim purgatur, ut ad perfectionem summam perveniat, XX, 22, 2.

Septimo. *Tentationibus assueti alios quoad eas edocere possunt*, X, 197, 2. Qui eas in se vincunt apti sunt ut auxilientur tentatis similiter, et dæmonem tentantem pellant, XIX, 378, 1 : *In eo enim in quo passus est ipse et tentatus, potens est et eis qui testantur auxiliari.* Tentationes vincentes aliis eamdem vincendi dant exempla. XX, 21, 2 et seq.

VII. Quomodo erga tentationes nos gerere debeamus. — 1° *Quatenus se in tentationes conjicere vel eas desiderare liceat.* Nemo potest in tentationes ultro se conjicere, VI, 387, 2 : *Qui confidit in corde suo, stultus est : qui autem graditur sapienter, ipse salvabitur.* Tentatio quomodo appetibilis sit, XX, 20, 2. Tentationes ut nobis obveniant, quatenus rogare licet, XV, 193, 2. Sunt eæ declinandæ, et iis resistendum cum veniunt, 117, 2. Eas non sentire angelicum, vincere humanum est, XVIII. 343, 1. Tentationes semper habent christiani, XIX, 302, 2 : *Omnes qui pie volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur.* Tentationes nos circumdant, *Job*. 361, 1. In tentationem non induci quomodo rogemus, XV, 193, 2 : *Et ne nos inducas in tentationem*, XX, 20, 1.

2° *Ad tentationes nos præparare oportet.* Tentatio cur parata ad Dei cultum accedentibus, IX, 90, 1 : *Fili, accedens ad servitutem Dei, sta in justitia et timore, et præpara animam tuam ad tentationem.* Tentationes horrendæ sæpe ad Deum conversis occurrunt, XV, 116, 2. Tentationes carnis sæpe manent post peccatoris conversionem ferendæ, XVI, 375, 1. Tentationes sunt signum fructus pii laboris, XXI, 239, 2 : *Et signum magnum apparuit in cælo : Mulier amicta sole, et luna sub pedibus ejus, et in capite ejus corona stellarum duodecim. Et in utero habens, clamabat parturiens, et cruciabatur ut pariat.* Ad tentationes animus præparandus quintupliciter, IX, 90, 1.

3° *Ad tentationes vincendas remedia.* Primo. *Remedia novem : primum,* animi præparatio : *secundum,* animi depressio et humilitas ; *tertium,* patientia et sustinentia ; *quartum,* audire consilia et consolationes ; *quintum,* in tentatione non trepidare, nec esse præcipitem, sed fortem et constantem ; *sextum,* conjunctio mentis cum Deo ; *septimum,* resignare se in voluntatem Dei ; *octavum,* fiducia in Deum ; *nonum,* filialis timor et amor Dei, IX, 93, 2 ; 94, 1 ; 95, 2 ; 96, 2 ; 98, 2 ; 99, 2 ; 100, 1 : *Deprime cor tuum, et sustine ; inclina aurem tuam, et suscipe verba intellectus : et ne festines in tempore obductionis. Sustine sustentationes Dei : conjungare Deo et sustine, ut crescat in novissimo vita tua. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe ; et in dolore sustine, et in humilitate tua patientiam habe..... Crede Deo, et recuperabit te : et dirige viam tuam, et spera in illum. Serva timorem illius, et veterasce.*

Secundo. *Tentatus Dei opem expectet et imploret,* IX, 95, 1. Tentationis tempore quid faciendum, *Psalm.* I, 140, 1. Ad Deum confugiat per orationem, 96, 2. In iis per orationem Dei gratia imploranda, XV, 235, 2 : *Accesserunt ad eum* (Jesum) *discipuli ejus, et suscitaverunt eum, dicentes : Domine, salva nos, perimus* ; 564, 2 ; 571, 2 ; 572, 2 : *Et progressus pusillum, procidit in faciem suam, orans et dicens : Pater mi, si possibile est transeat a me calix iste. Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Tentatus faciat quod nautæ in tempestate, 234, 2. Tentationes vincuntur spe et fide, 235, 1 : *Tunc accesserunt discipuli ad Jesum secreto, et dixerunt : Quare nos non potuimus ejicere illum* (dæmonem)? *Dixit illis Jesus : Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic : Transi hinc illuc, et transibit, et nihil impossibile erit vobis.* Facile superantur, si Deus et cœlestia præ oculis habeantur, 127, 2 et seq. : *Tunc dicit ei* (dæmoni) *Jesus : Vade, Satana, scriptum est enim : Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies.* Tentatione crescente, intendenda est oratio, XVI, 265, 1 : *Et factus in agonia, prolixius orabat : et factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* Contra horrendas quasdam tentationes efficacissimum remedium est fiducia in Deum, XV, 124, 2 ; 125, 1.

Tertio. *Tentatio carnis dum sentitur, invocanda beata Virgo,* IV, 356, 1, 2. Contra tentationes carnales remedium efficax est si tentatus beatæ Virginis opem imploret per immaculatam ejus conceptionem, XII, 831, 1.

Quarto. *In tentationibus quid cogitandum.* Tentationum omnium remedium est nomen Michaelis. *Quis sicut Deus?* In iis agnoscenda propria infirmitas, XV, 565, 1. Tentationum vincendi praxis est, una tentatione superata, expectare aliam ; non tantum diabolum vincendum, sed faciendum cum tentatione proventum ; pugnare, quasi perpetuam pacem habiturus ; et cum viceris, te geras quasi mox pugnaturus ; tandem cogitare dulcius esse vincere tentationem, quam ire ad peccata, XX, 15, 2. Tentationes carnis et gulæ superandæ sunt spe in Deum ; superbiæ, timore Dei ; avaritiæ et ambitionis, contemptu mundi et magnanimitate, XV, 127, 2. In tentatione ad peccatum, cogitandum de judicio, XX, 207, 2 : *Nolite ingemiscere, fratres, in alterutrum, ut non judicemini. Ecce judex ante januam assistit.*

Quinto. *Quælibet tentationes ab obediente vincuntur,* VI, 126, 2 et seq. : *Vir obediens loquetur victoriam.*

Sexto. *In tentationibus intendenda sunt pietatis exercitia,* VI, 225, 1 : *Si desperaveris lassus in die angustiæ, imminuetur fortitudo tua.* Tentatio virtute Eucharistiæ superatur, XVIII, 340, 1.

Septimo. *Tentationes sunt viriliter sustinendæ, Job,* 69, 2. Sunt fortiter tolerandæ, VI, 226, 1. Tentationum optimum remedium est animi constantia, VII, 337, 2 : *Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris, quia curatio faciet cessare peccata maxima.* In iis imitari oportet constantiam fidei Abraham, XVIII, 87, 1. Tentatione ingruente, quid agendum christiano, IV, 534, 2. In tentationibus constans est velut lapis quadratus, XI, 800, 2 : *Quatuor autem mensæ ad holocaustum, de lapidibus quadris extructæ.* Tentationes non curant generosi, XX, 22, 1. Nulla re magis vincuntur tentationes carnis et diaboli quam perseveranter eis resistendo, XVII, 249, 1. Tentatio una cuneus est ad vincendum aliam graviorem, XX, 21, 1.

Octavo. *Tentationes carnis fuga vincuntur,* I, 323, 2 et seq. ; XVIII, 504, 1. Tentationes vincunt milites Christi fugiendo et tolerando, *Psalm.* I, 323, 1 : *Deus noster, refugium et virtus, adjutor noster in tribulationibus quæ invenerunt nos nimis.*

Nono. *Tentatus nil sine consilio faciat.* Tentationes consilio, non vi superandæ, VI, 221, 1 : *Quia cum dispositione initur bellum, et erit salus ubi multa consilia sunt.* Tentatus admittat consilia et consolationes tum piorum librorum, tum virorum spiritualium, IX, 94, 1. Non sit præceps et festinus, sed sinat passiones defervescere, 94, 2 ; 95, 1.

Decimo. *Tentationum initiis resistendum,* Job, 52, 2. Tentationum initia sunt parvuli Babylonis, *Psalm.* II, 406, 2 : *Filia Babylonis misera....... Beatus qui tenebit, et allidet parvulos tuos ad petram.*

VIII. Quomodo tentati tractandi sint. — Tentati leviter tractandi sunt, VI, 226, 2 : *Erue eos qui ducuntur ad mortem ; et qui trahuntur ad interitum, liberare ne cesses.* Tentatis graviter injicienda aliqua mora, ut conceptum facinus differant, XVI, 533, 1.

TENTORIUM. Tentoria fuere primæ veterum Patriarcharum domus, XII, 94, 2.

TENUITAS. Tenuitas victus ad jucunde vivendum confert plurimum ex Epicuri sententia, XIII, 14, 1 (*Vide* Cibus, Comestio, Convivium, Sobrietas, Temperantia).

TEPIDUS, TEPOR. 1° *Tepidus et tepor sint.* Tepidi, calidi, frigidi quinam spiritualiter sint, XXI, 80, 1, 2. Tepidi hominis descriptio, XVIII, 210, 2. Tepidi de sua innocentia semper gloriantur, XXI, 84, 2 : *Quia dicis : Quod dives sum, et locupletatus, et nullius egeo : et nescis quia tu es miser, et miserabilis, et pauper, et cæcus, et nudus.* Tepor mentis aquæ tepidæ a muscis coinquinatæ comparatur, XVIII, 210, 2.

2° *Unde tepor nasci soleat,* XXI, 81, 2. Tepor sequitur nimium fervorem, V, 385, 2. Tepor S. Timothei et sanctorum causæ variæ, XXI, 43, 2 et seq. : *Habeo adversum te quod charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaque unde excideris ; et age pœnitentiam, et prima opera fac : sin autem, venio tibi, movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris.*

3° *Teporis mala,* XXI, 82, 1. Quomodo pejor sit frigore, 81, 2 ; *Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus : utinam frigidus esses, aut calidus ! Sed quia tepidus es, et nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.* Tepida cur vomitum provocent, 83, 1, 2. Tepor in divinis animæ valde noxius est, V, 162, 2 : *Usquequo, piger, dormies, ? quando consurges e somno tuo ? Paululum dormies, paululum dormitabis, paululum conseres manus, ut dormias. Et veniet tibi quasi viator, egestas, et pauperies quasi vir armatus.* Tepidi labore suo magno parum proficiunt in sanctitate, X, 112, 2 et seq. : *Laboravit dives in congregatione substantiæ et in requie sua replebitur bonis. Laboravit pauper in diminutione victus, et in fine inops fit.* Tepidus in bonis operibus in die judicii mendicabit, VI, 48, 2 : *Propter frigus piger arare noluit : mendicabit ergo æstate, et non dabitur illi* (*Vide* Pigritia).

4° *Tepiditatis remedia.* Tepor mentis excutiendus est, XVIII, 210, 1 : *Sollicitudine non pigri, spiritu ferventes, Domino servientes.* Tepiditati remedium quale, *Job,* 171, 2. Teporis varia remedia, XXI, 86, 1, 2 : *Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, probatum, ut locuples fias, et vestimentis albis induaris, et non appareat confusio nuditatis tuæ ; et collyrio inunge oculos tuos, ut videas.*

TEREBINTHUS. Terebinthus arbor describitur, IX, 647, 2.

TERESIA (S.). S. Teresiam vocat Christus sponsam suam, VIII, 199, 1. Teresia censebat omnia mundi damna inde manare quod homines veritates S. Scripturæ non penetrarent, XV, 1, 2. Voto se obstrinxit facturam se in re qualibet, quod erat optimum et sanctius, X, 108, 1 ; 183, 2 ; XIV, 567, 2 ; XV, 109, 2 ; 177, 1 ; XVII, 142, 2. Quid de tribulationibus a Deo didicerit, XII, 288, 2. Pati pro Deo gaudebat, XX, 18, 1. Ejus de humiliatione sui sententia, XIV, 405, 1. Erga S. Josephum mire affecta, ejus cultum omnibus commendabat, XV, 58, 2. Ex vehementi Christi desiderio moritur, amoris languore assumpta, VII, 565, 1.

TERESIA soror Aldefonsi regis Legionis. Teresia regi Saraceno Abdallæ nubere noluit, nisi christiano, XVIII, 308, 2.

TERIBAZUS. Teribazus veste inselescens Alexandro Magno ludibrio fuit, XIV, 277, 1.

TERMINUS pro limite. 1° Terminum temporis et loci cuique genti præscripsit Deus, XVII, 329, 1.

2° Terminos agrorum transferre est contra jus gentium et naturæ, VI, 170, 2. Terminorum summa religio, olim eos violare scelus erat maximum, *Job,* 496, 1.

3° Termini maris sunt eminentiora terræ, et moles arenariæ, V, 236, 1. Iidem dicuntur ostia et vectes, *ibid.*

4° In terminis urbium et provinciarum christianarum eriguntur cruces et imagines.

5° Terminus sive margo in templo quis qualisve esset, XII, 786, 2.

TERMINUS Gentilium deus. Terminus quis deus Romanis esset, X, 171, 1. Terminus erat limes agrorum, et Romæ deus hoc nomine cujus festa dicebantur Terminiana, 356, 2. Termini dii an dici queant *signum,* XII, 317, 1.

TERNARIUS. 1° Ternarius numerus familiaris est S. Scripturæ, et primus numerus multitudinis, XIII, 537, 2. Quando vero ternatio unitas additur, ut fiat quaternarius, tunc maxima multitudo significatur, 538, 2. Rei cuique Deus ternarium inseruit, 538, 2. Ternario Gentiles in arcanis utebantur, velut sacrato, 538, 1.

2° Ternarii numeri mysteria varia, XI, 172, 1, 2 ; XIII, 538, 1. Ternarius symbolum est SS. Trinitatis, XVI, 643, 2. Hebræis magnam copiam denotat, II, 414, 2. Ipse est symbolum multitudinis, universitatis et perfectionis, VI, 165, 2 ; XI, 166, 2 ;

167, 1; XII, 658, 2. Ternarius numerus significat omnia, et est rei summum, XVIII, 500, 1. Est etiam symbolum summæ æquitatis, XIV, 433, 1. Ternarii numeri mysteria ex Rabbinis, VI, 164, 2.

TERRA. I. TERRA PRO TERRESTRI GLOBO SUMPTA. 1° *Terræ nomina, creatio, natura, magnitudo,* etc. Terra varia nomina habet, I, 354, 2. Terræ epitheta, I, 46. 2. Terra cur dicatur Ceres et Pandora, XX, 226, 1. Merito Pandora vocari potest, V, 35, 2.

Terra ex aqua et per aquam consistit quomodo, XX, 475, 2 et seqq. Aquæ immixta est, *ibid.* Terra et aqua unum totum efficiunt, I, 53, 1, 2. Ipsa aquis supereminet, VI, 426, 1. Per sapientiam Dei formata est, V, 92, 2 (*Vide* CREATIO). Quomodo in ea ludat Deus, V. 239, 2. Appensa est super nihilum, *Job*, 522, 1. Dei nutu hæret in mundi medio suspensa et in vacuo firmatur, V, 237, 1. In imo fundata est in seipsa, *ibid.* Quæ sint columnæ terræ, *Job*, 222, 1. Terra est centrum universi totius, VI, 426, 1, 2. Cur terra locata in medio universi, I, 45, 2 et seq.

Terra an motu librationis moveatur, V, 237, 2. Naturaliter non movetur, *Job*, 322, 1. Est immobilis quo sensu, VI, 426, 1, 2. Quibus censeatur rotari, VII, 31, 1. Eorum argumenta qui terram moveri censuerunt, *ibid.* Ex quo immota consistat, VII, 23, 1.

Terræ magnitudo, IX, 54, 1. Quis ejus sit ambitus, IX, 54, 1; XII, 443, 1. Qui ejus sint termini, VI, 426, 2. Terræ portæ quæ dicantur, XII, 26, 1. Terræ latitudo qualis, *Job*, 717, 2. Ejus usque ad centrum profunditas, X, 544, 1. Concavitates sub terra ad quid serviant, I, 54. 1. Terræ centrum triplex est, VII, 33, 1. Quot anni insumendi ut ex ea perveniat ad convexum firmamenti, XII, 442, 1.

Terra punctum est respectu cœli, 443, 2. Terra quomodo punctum puncti, XI, 498, 3; 499, 1; XII, 442, 2. Terra instar nihili et vacua est, XII, 48, 2.

2° *Terra in quantum hominibus inserviat considerata.* Terra et solum an differant, X, 170. 2, Terra tota habitabilis est et habitata est, XVII, 329, 1. Terra matér communis est omnium viventium, X, 324, 1; 330, 2; *Job*, 43, 2. Terra quam benigna sit mater, I, 55, 2. Terra est thesaurus et horreum omnium creaturarum, et in ipsam omnia redeunt, IX, 474, 2. Non omnia ex terra na.a in eamdem convertuntur, X, 330, 1. Terra aluntur et vivunt plantæ, reptilia et serpentes, cur, XIV, 215, 1. Quomodo terra a Deo in hieme et æstate foveatur et refrigeretur, IX, 622, 1. Terra soli non exposita nihil profert, aut sero profert, XII, 178, 2. Terra aurifera cur frumenti minus ferax sit, *Job*, 548, 2. Terra arida cur plura monstra generet, XIII, 306, 2. Terra interdum igne subvertitur et sterilescit, *Job*, 548, 1. Terræ variæ a mari haustæ, XI, 264, 1, 2. Terræ mobiles, et trementes variæ, item fluctuantes, XXI, 157, 1. Terra quæ impio suis deliciis fertilis fuit in luxum, ei abutenti vertitur in tormentum, XI, 451, 1. Terra est impiis permissa, *Job*, 237, 2. Per terram non est jurandum, XV, 169, 2. Terræ corpora defunctorum mandanda sunt, X, 279, 1.

3° *Terræ motus et commotiones.* Terra tremit et concutitur tonitru, X, 402, 1; 404, 2 et seq. Ejus motus fit Dei motu, 404, 2. Terræ motus primo vocatus est terripavium, inde terripudium, deinde tripudium, XII, 768, 1, 2. Terræ motus Dei magnificentiam et potentiam ostendit, IX, 466, 2. Terræ motus quosnam effectus producant, VI, 156, 2; XII, 768, 1, 2.

Triplex terræ motus in Scripturis legitur, XIX, 509, 2. Terræ motus Amos quis, quando et qua de causa fuerit, XIII, 534, 1, 2. Contigit is anno vigesimo septimo Oziæ, *ibid.* Contigit ob fastum Oziæ quo is victoriis inflatus sibi munus sacerdotale arrogavit, *ibid.* Terræ motus sunt pœna schismatis, hoc enim punit terræ scissio, 535, 2.

In terra quæ commotio facta sit nascente Christo, XIV, 334, 1. Item illo patiente, *ibid.* Quando terram et mare Deus ob Christum commoverit, XIX, 509, 1, 2. Terra in passione Domini universali terræ motu concussa, et a cardinibus convulsa fuit, XIII, 633, 1; XV, 634, 1. Quæ loca per eum diruta sint, XV, 634, 1. Quæ hujus motus fuerit causa litteralis, mystica et tropologica, *ibid.* Cur terræ motus factus sit Christo resurgente, 647, 1. Is ab angelo fuit excitatus, *ibid.*, 2.

Terræ motus factus orante Paulo et Sila, XVII, 312, 1, 2. Terræ motus Constantinopolitanus publica supplicatione et litania indicta cessavit, I, 694, 1; XIII, 499, 1. Terræ motus cessavit hymni trisagii cantatione, XI, 173, 1. Terræ motus magnus futurus paulo ante necem Antichristi, XXI, 303, 1. In fine sæculi sesse aperiens persecutores fidelium ab Antichristo immissos absorbebit, XXI 250, 2.

4° *Terræ duratio et post diem judicii transformatio.* Terra quamdiu stabit, VII, 30, 1. Quomodo in die judicii commovenda erit, XIII. 523, 1. In die judicii impius accusabit, VII, 30, 1. Post judicium non videtur exornanda plantis, ut in ea parvuli sine baptismo defuncti jucunde vivant, XI, 451, 2. Ejus externa superficies post judicium plane deserta erit et vacua, 453, 1. Terra post diem judicii decoranda, et cur, XX, 491, 1. Item ab omni maledictione liberanda, *ibid.*, 2. Terra an post finem mundi æquanda sit, sublatis montibus et vallibus, XXI, 157, 2.

5° *Terræ quædam de quibus specialiter agitur in Scriptura.* Terra Assur est Ninive et Assyria, XIV, 123, 2. Terra Nemrod est Babylon, *ibid.* Terra cymbali alarum quæ, XI, 309, 1, 2. An India, quasi ad eam Hispani navibus profecturi invitentur, *ibid.*, 2. An Judæa et Ægyptus, *ibid.* Esse Æthiopiam variis rationibus probatur, 310, 1. Cur sic dicta, 310, 1; 310, 2. Cur eam hoc nomine

Scriptura declarat, 311, 2. Terra Melitensis quoslibet morsus venenosos sanat, item contra alios morsus valet, XVII, 435, 2 et seq.

6° *Terrena quomodo a christiano intuenda.* Terra stadium nobis est, cœlum præmium, XI, 558, 1, 2. Terra sanctis est velut carcer et exilium, XVII, 172, 2. Terra conversione cœlesti fieri potest cœlum, XXI, 367, 2. Terra tota cur dicatur terra sanctorum, XI, 377, 1.

6° *Terrena symbolice accepta, et quæ de illa metaphorice dicantur.* Terræ et animæ analogia quoad sterilitatem et fertilitatem, XIX, 402, 2. Terra bona fructum dans seminis dispar est, et denotat fidelem conscientiam, XV, 320, 2. Qui sint mystice terra bona semen recipiens. 325, 2 et seq. Quam terram potissimum possessuri sint mites, XV, 144, 2 et seq. Terra ruinæ sunt Judæi et Ecclesiæ apostantes, XI, 591, 1. In terra scribi quid sit, XII, 144, 1.

Quomodo terra dicatur gemere, irasci, clamare, sceleribus pollui, II, 112, 2; XVIII, 541, 2. Terra recipiens sanguinem injuste effusum censetur pollui et fieri immunda; a qua pollutione mundatur, dum a judice homicidæ puniuntur, XIII, 529, 1, 2. Symbolice terra instar nihili et vacua est, quando caret hominibus virtute præditis, XII, 48, 2. Terræ amatores terra nuncupantur, *Psalm.* I, 303, 2. Super terram cur repere dicitur diabolus, XXI, 246, 2.

Terram non tangere symbolum est velocitatis, XIII, 102, 2. Terram et aquam præbere est servire, IV, 320, 2. Terræ filios quos vocarent veteres Gentiles, XII, 144, 9. In terra prosterni ritus est priscus et multorum Orientalium, dum quem honorant, XI, 591, 2.

II. TERRA PRO TERRÆ HABITATORIBUS. — Terra aliquando capitur pro terræ habitatoribus, VII. 178, 2. Terra quomodo sit plena gloria Dei, XI, 174, 2. Repleta quomodo dicatur scientia Domini, 264, 1. Terra quomodo in incarnatione Verbi fructum suum dederit, *Psalm.* I, 422, 2. Eam Christus sua incarnatione in cœlum commutavit, XX, 335, 1.

TERRA PROMISSA, vel SANCTA. 1° Terræ promissæ termini secundum omnes mundi plagas, III, 6, 2. Terra promissionis munitissimas habuit urbes, II, 260, 1. Quomodo dicatur suos incolas devorare, 261, 1. Ejus fertilitas unde, 172, 1. Tota Hebræis non fuit data propter eorum peccata, III, 97, 1. Comprehendit Phœniciam, quæ nunquam fuit subacta, 124, 1, 2. Terra sancta quali sorte divisa sit, 81, 1. Terræ sanctæ longitudo quanta, XXI, 286, 1. Terra sancta tota erat quasi una domus et familia Dei, XIII, 408, 2. Typus est cœli, 527, 1.

2° Terra Israel cur dicatur excellentia et superbia, XII, 647, 1. Terra viventium vocatur Jerusalem ob tres causas, 690, 1. Terra sepulcri Dominici quam prodigiosa, XI, 266, 1.

In Terram sanctam proficiscentes olim cruce signabantur, IV, 565, 2. Terra sancta ante Antichristum a christianis recuperanda videtur, XII 767, 2.

TERRENUS. 1° *Terrena bona quæ sint*, Psalm. I, 24, 1. Terra omnia caduca sunt, XI, 358, 2: *Attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus nullo introeunte.* Terrena illico pertranseunt, XX, 273, 2: *Quia omnis caro ut fœnum, et omnis gloria ejus tanquam flos fœni: exaruit fœnum, et flos ejus decidit. Verbum autem Domini manet in æternum.*

2° *Terrena homines multi cogitant*, XIV, 218, 1: *Et facies homines quasi pisces maris, et quasi reptile non habens principem.*

3° *Terrena despicienda sunt*, I, 61, 2; XXI, 390, 1, 2. Ab iis nostrum cor evellere debemus, XX, 488, 1. Ea qui contemnunt per lapidem ligurium significantur, I, 682, 2 (*Vide* BONA, MUNDANA, TEMPORALIA).

Terrena omnia relinquere debent sacerdotes et prædicatores, XII, 734, 1, 2. Terrena omnia a se abdicant religiosi, X, 245, 1, 2 (*Vide* RELIGIOSUS, SACERDOS).

TERRIBILIS. Terribilis olim apparebat Deus, ita ut eum violentes putarent se morituros, II, 421, 1, 2. Terribilis solus est Deus qui in animas et spiritus habet potestatem, *Job*, 512, 1.

Terribilis in alios caveat multos, XIII, 540, 2.

TERROR. 1° Terrores homicidarum quales sint, XII, 748, 1. Terrores Domini qnales, *Job*, 158, 1.

2° Terrores Scripturæ optime animam docent, XX, 86, 1. Terrores magis feriunt dura peccatorum corda quam blanditiæ, XVII, 338, 1 (*Vide* TIMOR).

TERSA. Tersa urbs admodum speciosa in tribu Manasses, alto in monte sita, uti Jeroboam primus rex Israel, sive decem tribuum, tronum suum collocavit, eamque regni caput effecit, VIII, 91, 1.

TERTIUS. 1° Tertia angelorum pars an ceciderit, XXI, 242, 2 (*Vide* ANGELI). Tertia pars relinquenda, duabus dispersis, quænam intelligatur, XIV, 522, 2. Tertia hominum pars non salvatur, 523, 1 (*Vide* ELECTI, SALUS, SALVARE). Tertia pars terræ quomodo combusta intelligatur, XXI, 193, 1.

2° Tertium cœlum ad quod raptus est Paulus, quid sit, XVIII, 500, 1 (*Vide* S. PAULUS).

3° Tertius annus in pecoribus robustissimus est, XII, 304, 2. Tertio anno vituli validissimi sunt, XI, 298, 2.

4° Tertia hora cur orarent Judæi et Ecclesia christiana, XIII, 80, 1.

TERTIUS scriba. Tertius scriba epistolam ad Romanos exaravit, XVIII, 35, 1, 2; 244, 1. Quæ ipse huic epistolæ de suo addidit, verba sunt Scripturæ sacræ; factus est episcopus Iconii, 244, 1. Ejus imperia in excipiendis Apostoli sententiis, *ibid.*

TERTULLIANUS. 1° Tertullianus ex oratore forensi factus Christianus, XVII, 402, 2. Quo anno

Christ. vixerit, 133, 1. Quare librum de *Pallio* scripserit, 402, 2. In luxum vestium acriter est invectus, XIX, 204, 1. Tertullianus parœmiis et apologis abundat, IX, 26, 1. Tertullianus locus quidam ab hæreticorum depravatione vindicatus, XII, 102, 1, 2. Ejus alius locus explicatus, III, 23, 2.

2° Tertullianus cur factus Montanista, XIX, 192, 1. Nimio castitatis amore pro hæresi Montana adversus catholicos scripsit, V, 181, 1. Factus Montanista, orthodoxos cur per scomma vocat psychicos, XX, 163, 1. Improprie Spiritum sanctum vocat semen, XIII, 286, 1. Tertullianus putavit animam cujusque esse ex traduce, XIX, 415, 1. Item peccatum, XVIII, 100, 1. Censuit animam esse corpoream, XVII, 397, 2. Putavit animas sanctorum non videre Deum ante diem judicii, XIX, 491, 1. Lapsos semel ad pœnitentiam admittere noluit, 401, 1. Errat dum censet fornicatores licet pœnitentes ab Ecclesia non esse recipiendos, XI, 658, 2. Tertullianus errat, dum nefas esse in persecutione fugere, docet, VI, 389, 1; XV, 270, 1, 2.

TESSERA. 1° Tesseræ belli variorum ducum, IV, 538, 1.

2° Tessera hospitalitatis quæ et qualis esset apud Christianos, XIX, 513, 1; XX, 641, 2 et seq.

TESSERADECADES. Tesseradecades tres in generatione Christi triplicem Israelis statum denotant, XV, 61, 1.

TESTA. 1° Testa liquoris quo semel est imbuta, odorem semper retinet, VI, 143, 1.

2° Testa symbolum fragilitatis, *Job*, 63, 2. Testa confracta fatui symbolum est, IX, 581, 1.

TESTAMENTUM. *Variæ vocis* Testimenti *in Scriptura sacra acceptiones et significationes.* Testamentum sæpe significat legem Dei, IX, 350, 2; 469, 1; 481, 2; X, 364, 1, 455, 2; 462, 1. Testamentum item dicitur quodvis pactum, decretum, dispositio, IX, 350, 1, 2; XIII, 587, 2; XVIII, 158, 1. Testamentum inferorum quod dicatur, IX, 416, 2; 417, 2.

I. Testamentum pro promissione seu dispositione testamentaria. — Testamentum quid sit, XIX, 444, 1. Testatoris voluntas cur dicatur testamentum, XVIII, 366, 1, 2. In testamento semper est mutua obligatio, *ibid.*, 2. Testamentum Petri, Domini Soræ et Arpini, ejusque conjugis Dedæ, XIII, 62, 1, 2. Testamentum Grunnii Porcelli, XIV, 309, 2.

II. Testamentum vetus pro lege Mosaica. — 1° Testamentum duplex est initum a Deo : unum cum Moyse, alterum cum Christo, XVIII, 555, 2; XIX, 427, 1. Cur testamenti nomine vetus et novum instrumentum dicatur, XIX, 444, 1. Utrumque verum Testamentum est, 445, 2. Cur hebraice dicatur pactum, 420, 1. Id, ut et græcum διαθήκη et *testamentum* latine, dupliciter accipiuntur, 444, 1.

2° Testamentum vetus tripartito distribuunt Hebræi, XI, 42, 1. Ejus cur sint tot libri quot hebraici alphabeti litteræ, XII, 346, 1.

3° Testamenti Veteris variæ utilitates, I, 19, 1, 2; 20, 2 et seq. Testamenti Veteris novem illustria XXI, 116, 2. Testamentum Vetus fuit figura Novi et utriusque consonantia, XV, 29, 2. Ex illo Novum illustrandum et confirmandum, *ibid.* Omnia quæ in illo continentur, ad Christum tendunt, XIX, 455, 2. Cur S. Paulus toties ad Testamentum Vetus alludat, XVIII, 23, 2. Quomodo id Judæis velatum esse dicatur, XVIII, 435, 1. Cur nonnulli veteres hæretici illud repudiarent, I, 16, 2.

4° Testamentum Vetus in servitutem generabat, XVIII, 566, 1. Testamenti Veteris spiritus vindictam non veniam occisoribus precatur, IV, 175, 1.

5° Testamentum legis Mosaicæ quomodo dicatur æternum, cum non fuerit æternum, IX, 482, 1; XIX, 357, 2. Tempore Jeremiæ cœpit antiquari, XIX, 429, 2 (*Vide* Lex Mosaica).

III. Testamentum novum seu lex nova. — 1° *Testamenti novi excellentia, ejus et veteris differentiæ.* Quomodo utrumque Testamentum fuerit promulgatum, et utriusque antithesis, XIX, 427, 1, 2. Testamenti veteris et novi differentiæ, XII, 232, 1. Testamenti et pacti veteris modus et ratio, item Novi, 232, 2. Vetus scriptum in tabulis, novum in cordibus, 233, 1. Testamentum vetus est velut imber matutinus, novum serotinus, XIII, 504, 2. Vetus docebat Judæos non tam amare quam timere, et novum docet amare, XV, 287, 2. Testamenti novi fæcialis fuit Christus, maxime in cruce et Eucharistia, XII, 232, 2. Testamentum novum quomodo sanciverit Christus, ejusque sit angelus, XIV, 587, 2; 588, 1, 2. Testamentum Christi et fœdus cum Ecclesia in institutione Eucharistiæ sacitum est, XV, 558, 1.

Quatuor ejus bona recensentur, XII, 233, 2. Novem illustria Testamenti novi, XXI, 116, 2. Testamentum novum est testamentum pacis, XII, 760, 2. Est totum charitatis et pacis, 744, 2. Res Testamento novo promissa est Spiritus sanctus, 233, 1.

2° *Testamenti utriusque consonantia, et quomodo novum adumbratum et inclusum sit in veteri.* Testamenti utriusque consonantia, V, 484, 1, 2 Sunt velut duo labia, hinc errare nequeunt, 495, 1. Testamentum vetus novo, et novum veteri per omnia concordat, XIII, 238, 1. Utriusque magna concordia et similitudo, XIX, 445, 1. Utrumque sanguine fuit sanctum, confirmatum, consecratum, 442, 2. Testamentum novum adumbratum et inclusum est in veteri, XII, 509, 1, 2. Veteris Testamenti prophetiæ pleræque omnes impletæ vel ante Christum, vel per Christum, paucæ excipiuntur, XIII, 252, 1. Testamentum vetus implicite promittens bona cœlestia per Christi mortem confirmatum est, XIX, 445, 2. Duo Testamenta, vetus et novum, sunt velut duo montes, XIV, 427, 2. An hæc intelligantur per duo illa animalia, in quo-

tum medio cognoscendum Christum ait propheta, 244, 2. An per duplicem Zachariæ virgam ad litteram repræsententur, 487, 2. Non omnia Testamenti Veteris sunt figura Novi, XVIII, 342, 2. Testamentum Novum vix sensum allegoricum habet, 22, 1.

TESTARI. Testari reipsa est judicare, XVI, 437, 2. *Testor* subinde significat *protestor*, XX, 519, 2.

TESTIFICARI. Testificari idem est aliquando quod denuntiare, X, 53, 2.

TESTIMONUM. 1° *Variæ vocis* testimonium *acceptiones in Scriptura.* Sæpe et ordinarie pro attestatione bona aut mala sumitur, I, 619, 1, 2; VI, 245, 1, 2; 154, 2, etc. Testimonium est idem quod lex Dei, X, 462, 1 : *Et dedit illi* (Aaron) *in præceptis suis potestatem, in testamentis judiciorum, docere Jacob testimonia, et in lege sua lucem dare Israel.* Sæpe pro doctrina ponitur, XXI, 149, 2 : *Vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum Dei, et propter testimonium quod habebant.* Sæpe etiam pro laude sumitur, XIX, 472, 1 : *Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. In hac enim testimonium consecuti sunt senes.* Testimonii tabernaculum cur dicatur, XVII, 177, 2 : *Tabernaculum testimonii fuit cum patribus nostris in deserto, sicut disposuit illis Deus, loquens ad Moysen, ut faceret illud secundum formam quam viderat.*

2° *Testimonium de Christo a seipso vel ab aliis datum.* Testimonium Christi de se verum est, XVI, 438, 1 : *Et si ego testimonium perhibeo de meipso, verum est testimonium meum; quia scio unde veni, et quo vado.* Testimonia de Christo quam varia fuerint et authentica, XX, 614, 2 et seq. : *Tres sunt qui testimonium dant in terra : Spiritus, et aqua, et sanguis, et hi tres unum sunt.* Quomodo testimonia a Veteri Testamento petita citent Evangelistæ, XVIII, 27, 2.

Testimonia falsa contra Jesum quærebant Judæi, XV, 583, 2 et seqq. Et quæ, 584, 1 : *Principes autem sacerdotum, et omne concilium, quærebant falsum testimonium contra Jesum, ut eum morti traderent* (Vide Jesus Christus).

3° *Testimonium a Spiritu sancto cuique fideli redditum.* Testimonia quatuor efficacia quod quis sit filius Dei, XVIII, 135, 1 : *Ipse enim Spiritus testimonium reddit Spiritui nostro, quod sumus filii Dei.* Testimonium Spiritus sancti quod simus filii Dei, non affert certitudinem fidei, sed conjunctam habet incertitudinem et timorem, 134, 2 et seqq. Id quintuplex est, 135, 1. Testimonium habere Jesu Christi quid sit, XXI, 251, 1 : *Et iratus est draco in mulierem, et abiit facere prælium cum reliquis de semine ejus, qui custodiunt mandata Dei, et habent testimonium Jesu Christi.*

4° *Testimonium bonum hominum ordinandis et præconibus verbi Evangelici necessarium,* XVII, 161, 1 : *Considerate ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto et sapientia, quos constituamus super hoc opus.* Ordinandi episcopi, et sacerdotes, et præcones verbi hominum testimonio opus habent, XVIII, 526, 2 : *Deinde post annos quatuordecim, iterum ascendi Hierosolymam cum Barnaba, assumpto et Tito. Ascendi autem secundum revelationem, et contuli cum illis Evangelium quod prædico in Gentibus, seorsum autem iis, qui videbantur aliquid esse, ne forte in vacuum currerem, aut cucurrissem*; XIX, 216, 1 : *Oportet autem illum* (episcopum) *et testimonium bonum habere ab iis qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat, et laqueum diaboli.* Testimonium hominis sapientis magnum pondus habet, *Job*, 341, 2.

5° *Testimonium falsum juridicum.* Testimonium falsum quam sit res fœda et abominabilis, I, 619, 1, 2 : *Non suscipies vocem mendacii, nec junges manum tuam ut pro impio dicas falsum testimonium.* Ejus varia damna, VI, 277, 1 : *Jaculum, et gladius, et sagitta acuta, homo qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium.* Testimonia iniquorum perversa eruuntur ex quinque capitibus, *Psalm.* I, 215, 1 : *Surgentes testes iniqui, quæ ignorabam interrogabant me. Retribuebant mihi mala pro bonis, sterilitatem animæ meæ.* Testimonium falsum contra proximum cavendum, VI, 245, 1, 2 : *Ne sis testis frustra contra proximum tuum, nec lactes quemquam labiis tuis.* Testimonium falsum Dei providentia subvertit, at verum tuetur et propugnat, 154, 2 : *Oculi Domini custodiunt scientiam, et supplantantur verba iniqui* (Vide Testis).

TESTIS. 1° *Quotuplici sensu vox* testis *sumatur.* Testis Hebræis subinde vocatur judex, XI, 652, 1 : *Ecce testem populis dedi eum, ducem ac præceptorem Gentibus.* Testis per catachresin vocatur judex et princeps, XXI, 23, 1 : *Gratia vobis et pax ab eo, qui est, et qui erat, et qui venturus est ; et a Jesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, et princeps regum terræ.*

2° *Testis qualis Christus.* Testis fidelis quid proprie sit, et quomodo Christus sit talis, XXI, 23, 1.

3° *Testes Dei et Christi.* Testes fideles Dei sunt apostoli, doctores et martyres, XIII, 440, 2 : *Circumdedit me in negatione Ephraim, et in dolo domus Israel : Judas autem testis descendit cum Deo, et cum sanctis fidelis.* Testium Dei acies, 440, 1. Testes Christi quales, *Job*, 257, 1, 2 : *Instauras testes tuos contra me, et multiplicas iram tuam adversum me, et pœnæ militant in me.* Antiqui patres dupliciter dicuntur testes, XIX, 493, 2 : *Ideoque et nos tantam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus, et circumstans nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen.* Testes Chri-